

06.11.2024

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
ESITYSLISTA
17 - 2024

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 06.11.2024 klo 18:00
Kokouspaikka Valtuustosali, Aleksanterinkatu 20
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Kaupunginvaltuusto

06.11.2024

Asia	Sivu
1 Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
2 Pöytäkirjan tarkastajien valinta	2
3 Eron myöntäminen varavaltuutetun luottamustoimesta	3
4 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenen ja varapuheenjohtajan valinta	5
5 Munkkiniemen Kalastajatorpantie 3 asemakaavan muutos (nro 12878)	8
6 Malmin raitti 3 asemakaavan muutos (nro 12921)	16
7 Suurmetsän Raidepolun ja Simakujan alueiden asemakaavan muutos nro 12825, (sis. liikennesuunnitelman)	28
8 Vartiokylän päiväkoti Myllynratas asemakaavan muutos nro 12888, (sis. liikennesuunnitelman)	41
9 Pitäjänmäen asemanseudun asemakaavan muutos (nro 12602)	49
10 Zacharias Topeliuskolanin perusparannuksen hankesuunnitelma	63
11 Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite merellisen strategian päivittämisestä	69
12 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite koulutuksesta ammattilaisille haitallisten perinteiden tunnistamiseen, puheeksi ottamiseen ja estämiseen	75
13 Valtuutettu Otto Meren aloite yhteiskäyttöautojen toimintaedellytysten parantamiseksi	81
14 Valtuutettu Martina Houtsosen aloite psykiatrisista sairaanhoitajista kouluihin	85

1
Nimenuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut, toimittaa nimenuudon sekä toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

2 Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi valtuutettua ja varatarkastajiksi kaksi valtuutettua.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.11.2024

Asia/3

3

Eron myöntäminen varavaltuutetun luottamustoimesta

HEL 2024-012823 T 00 00 02

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Erkki Karinojalle eron varavaltuutetun luottamustoimesta ja
- toteaa, että keskusvaalilautakunta nimeää Perussuomalaisten valtuustoryhmälle uuden varavaltuutetun kaupunginvaltuuston jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Erkki Karinoja on pyytänyt 30.9.2024 eroa varavaltuutetun luottamustoimesta kotipaikkakunnan muuttumisen vuoksi.

Kuntalain 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Valtuusto myöntää eron valtuutetuille ja varavaltuutetuille.

Vaalilain (714/1998) 93 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja, jos varavaltuutettujen määrä jää valtuuston toimikauden aikana vajaaksi.

Kaupunginvaltuuston myönnettyä Erkki Karinojalle eron varavaltuutetun luottamustoimesta, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja pyytää keskusvaalilautakuntaa nimeämään perussuomalaisten valtuustoryhmälle yhdeksännen varavaltuutetun.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 30.9.2024

Muutoksenhaku

06.11.2024

Asia/3

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainittu

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Tarkastusvirasto
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.10.2024 § 650

HEL 2024-012823 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Erkki Karinojalle eron varavaltuutetun luottamustoimesta ja
- toteaa, että keskusvaalilautakunta nimeää Perussuomalaisten valtuustoryhmälle uuden varavaltuutetun kaupunginvaltuuston jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

4 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenen ja varapuheenjohtajan valinta

HEL 2024-013009 T 00 00 02

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Nina Suomalaiselle eron kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenyydestä ja varapuheenjohtajan tehtävästä,
- valitsee Arja Karhuvaaran jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan sekä
- valitsee Maria Mialan varajäseneksi (Heimo Laaksosen henkilökohtainen varajäsen) kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Nina Suomalaisen (Kok.) 2.8.2021 § 242 jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi. Nina Suomalainen on 3.10.2024 pyytänyt eroa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenen ja varapuheenjohtajan tehtävästä ajankäytöllisistä syistä johtuen.

Kuntalain 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Hallintosäännön 2 luvun mukaan kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä sille varapuheenjohtajan.

06.11.2024

Asia/4

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 3.10.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Tarkastusvirasto
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.10.2024 § 651

HEL 2024-013009 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Nina Suomalaiselle eron kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenyydestä ja varapuheenjohtajan tehtävästä,
- valitsee Arja Karhuvaaran jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan sekä
- valitsee Maria Mialan varajäseneksi (Heimo Laaksosen henkilökohtainen varajäsen) kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

06.11.2024

Asia/4

Käsittely

28.10.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti Daniel Sazonovin ehdotuksesta valita Maria Mialan varajäseneksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan Heimo Laaksosen henkilökohtaiseksi varajäseneksi.

21.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

5
Munkkiniemen Kalastajatorpantie 3 asemakaavan muutos (nro 12878)

HEL 2023-000954 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 30. kaupunginosan (Munkkiniemi, Vanha Munkkiniemi) korttelin 30003 tontin 3 sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan muutoksen 10.9.2024 päivätyn piirustuksen nro 12878 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Vanhan Munkkiniemen kaupunginosan korttelin 30003 tonttia 3, joka sijaitsee osoitteessa Kalastajatorpantie 3 sekä viereisiä katu- ja puistoalueita.

Kaavaratkaisu mahdollistaa Suomen valtion omistuksessa ja Senaatti-kiinteistöjen hallinnassa olevien tontin- ja yleisen alueen osien liittämisen nykyiseen korttelialueeseen ja valtion vierastalon tonttiin. Kaavaratkaisussa suojellaan nykyinen valtion vierastalo, sen piha-alue ja tontilla sijaitsevan Munkkiniemen ilmatorjuntapatteri.

Kaavaratkaisu on tehty, koska sillä pyritään parantamaan valtion vierastalon käytettävyyttä ja selkeyttämään kiinteistöjakoa. Tavoitteena on, että Suomen valtion omistuksessa olevat määräalat liitetään tonttiin 30003/3, jolloin muodostuu uusi ohjeellinen tontti 30003/4. Valtion vierastalon tonttiin liitettävät määräalat valtio on ostanut kaupungilta vuonna 2021.

Kaavaratkaisussa tontin käyttötarkoitus ja nykyinen rakennusoikeus (1550 k-m²) säilyvät. Tontin tehokkuusluku on e=0,41.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on A3 eli asuntovaltaista aluetta. Aluetta kehitetään pääasiassa asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön. Korttelitehokkuus on pääasiassa 0,4–1,2. Perustellusti korttelikohtainen tehokkuus voi olla tätä suurempikin. Alueen pinta-alasta keskimäärin 60 % tai enemmän on korttelimaata. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa 2021 (nro 12704) alueelle ei ole osoitettu tilavarauksia. Nyt laadittu kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista kehittämällä kaupunkirakennetta kestävästi ja edistämällä rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista kaupungissa, huomioiden alueen erityispiirteet.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee vuonna 1984 valmistunut arkkitehti Einari Teräsvirran suunnittelema kolmikerroksinen valtion vierastalo. Rakennus on suunniteltu korkean tason valtiovieraiden majoitusrakennukseksi ja toimii edelleen valtion käytössä. Valtion vierastalo on rakennettu osaksi Kalastajatorpan hotelli- ja ravintolaympäristöä. Rakennus toimii väliaikaisesti tasavallan presidentin virka-asuntona. Tontin piha-alueella sijaitsee toisen maailmansodan aikainen Munkkinien ilmatorjuntapatteri. Tontin piha-alueet on alun perin suunnitellut maisema-arkkitehti Leena Lisakkila. Pihan alkuperäinen suunnitelma on edelleen tunnistettavissa ja sen ominaispiirteet ovat säilyneet alkuperäisen kaltaisena.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1950-1981. Kaavan mukaan suunnittelualue on liikerakennusten korttelialue. Korttelialueelle saadaan rakentaa hotelli- ja ravintola toimintaa palvelevia rakennuksia. Tontin rakennusoikeus on 1550 k-m². Tontille on merkitty rakennusala sekä maanalainen tila. Tontti 30003/3 rajautuu Kalastajatorpantien varrella puistoalueeseen (VP). Kiinteistöön liitettävät määräalat on merkitty voimassa olevissa asemakaavoissa puistoalueiksi. Lisäksi kaavamuuotosalueeseen sisältyy osa Kalastajatorpantien katua-

luetta. Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaava-alueeseen kuuluva katualue ja sen viereinen pieni puistoalue on Helsingin kaupungin omistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Kaavaratkaisun johdosta ei maanomistajille koidu merkittävää hyötyä, joten kaupunginhallituksen 26.4.2021 (§ 310) tekemän päätöksen mukaiselle maankäytösopimusmenettelylle ei ole tarvetta.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, vesihuolto
- Museovirasto

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat museoviraston osalta valtion vierastalon tontin rakennuksen, sisätilojen ja pihapiirin suojeluarvojen selvittämiseen, tontin aitaamiseen, rakennushistoriaselvitykseen sekä tontilla sijaitsevaan toisen maailmansodan aikaiseen Munkkiniemen ilmatorjuntapatteriin. HSY:llä ei ole huomautettavaa asemakaavanmuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaavassa on määritelty suojelumääräykset rakennukselle, piha-alueelle sekä muinaismuistolle. Lisäksi kaavan liitteeksi on tehty kuva-liite suojelukohteista. Kaavaprosessin aikana museoviraston kanssa on tehty kohdekatselmus, jossa on arvioitu rakennuksen peruskorjauksen vaikutuksia rakennuksen ja pihan muodostavan kokonaisuuden kaupunkikuvallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Suojelumääräyksistä on neuvoteltu Museoviraston kanssa.

Vastineet kannanottoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Mielipiteet

Mielipide osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistui siihen, ettei rakennuksen suojeluun liittyvää aineistoa ollut vielä saatavilla. Lisäksi mielipiteessä todetaan, ettei linnuille vaarallisia lasirakenteita tai toimintaperinteitä ole tarvetta suojella. Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaavamuuksessa rakennuksen ja piha-alueen suojeluperiaatteet on määritelty kaava-aineistossa ja kerrottu tarkemmin selostuksessa.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 1 kpl.

Vastineet mielipiteisiin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 22.5.–20.6.2024, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 1 muistutus, joka kohdistui rakennuksen julkisivujen ikkunoiden lintuturvallisuuteen .

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Museovirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- HSY

Lausunnot kohdistuivat rakennuksen, pihapiirin ja kaava-alueella sijaitsevan muinaismuiston suojeluun sekä vesihuoltoon, johtosiirtoihin ja varautumiseen hulevesien eriyttämiseen jätevesistä tulevaisuudessa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen, kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä esitettyjen huomautusten johdosta.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ei tehty muutoksia julkisen nähtävilläolon jälkeen. Aineistoon tehdyt muut täydennykset on esitetty kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12878 kartta, päivätty 10.9.2024
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12878 selostus, päivätty 10.9.2024, päivitetty Kylk:n 10.9.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 22.5.2024, täydennetty 10.9.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa

06.11.2024

Asia/5

5 Muistutus

Oheismateriaali

1 Sijaintikartta
2 Ilmakuva
3 Tehdyt muutokset
4 Muutoshakemus, 19.1.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä HSY
Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Kymp/Talouden tuki
Kaavamuutoksen hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Asemakaavoitus

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 627

HEL 2023-000954 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 30. kaupunginosan (Munkkiniemi, Vanha Munkkiniemi) korttelin 30003 tontin 3 sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan muutoksen 10.9.2024 päivätyn piirustuksen nro 12878 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 10.09.2024 § 453

HEL 2023-000954 T 10 03 03

Hankennumero 0740_89

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 10.9.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12878 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 30. kaupunginosan (Munkkiniemi, Vanha Munkkiniemi) korttelin 30003 tonttia 3 sekä katu- ja puistoalueita.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2023-000954>

- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:

- Senaatti-kiinteistöt: 3000 euroa

06.11.2024

Asia/5

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Heini Hiukka, arkkitehti, puhelin: 09 31024569
heini.hiukka(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 09 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi
Oula Rahkonen, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 27273
oula.rahkonen(a)hel.fi
Eetu Saloranta, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 20498
eetu.saloranta(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 22.03.2024 § 18

HEL 2023-000954 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12878 pohjakartan kaupunginosassa 30 Munkkiniemi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12878
Kaupunginosa: 30 Munkkiniemi
Kartoituksen työnumero: 35/2023
Pohjakartta valmistunut: 16.10.2023
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Kari Rajala, paikkatietosuunnittelija, puhelin: 09 310 31976
kari.rajala(a)hel.fi

06.11.2024

Asia/5

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

6

Malmin raitti 3 asemakaavan muutos (nro 12921)

HEL 2023-011177 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 38. kaupunginosan (Malmi, Ylä-Malmi) korttelin 38107 tontin 16 asemakaavan muutoksen 10.9.2024 päivätyn piirustuksen nro 12921 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmevin perustein.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Malmilla osoitteessa Malmin raitti 3 esitetään suojeltavaksi entinen nuorisotalo ja suunnitellaan tontin täydentämistä uudella asuinkerrostalolla. Tarkoituksena on säilyttää entisen nuorisotalon vanhin osa, mahdollistaa uudemman laajennusosan purkaminen ja rakentaa tontille lisäksi viisikerroksinen asuinkerrostalo.

Tontin käyttötarkoitus muutetaan yleisten rakennusten korttelialueesta asuinrakennusten korttelialueeksi, jolla sallitaan myös liiketilojen rakentaminen.

Uutta asuinkerrosalaa tulee 1 255 k-m².

Asukasmäärän lisäys on 31 uutta asukasta.

Tavoitteena on säilyttää Malmin Nuorisotalo, joka on kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä osa Ylä-Malmin torin ympäristöä. Tavoitteena on palauttaa Nuorisotalo asuinkäyttöön ja tehostaa tontin käyttöä yleiskaavaan perustuen. Hanke on osa Malmin keskustan kehitystyötä, jonka tavoitteena on korostaa vanhan rakennuskannan tärkeyttä, mutta samalla kasvattaa alueen asukasmäärää hallitusti.

Kaavaratkaisulla pystytään säilyttämään ja kohentamaan Malmin oma-leimaista ilmettä. Nuorisotalon säilyminen osana Malmin ajallisesti kerrostunutta katukuvaa on erityisen tärkeää Malmin keskustan muuttuessa uudisrakentamisen myötä. Kaavaratkaisu lisää asuntotarjontaa Malmin keskustassa.

Kaavaratkaisun tavoitteet

Tavoitteena on kaavamuutoksen kautta mahdollistaa Malmin Nuorisotalon käyttötarkoituksen muutos jälleen asuinkäyttöön, jotta rakennus voitaisiin korjata ja tontin käyttöä tehostaa. Kaavaratkaisun tavoitteena

on sovittava uudisrakentaminen tontille siten, että Malmin Nuorisotalo säilyy edelleen Malmin keskustan maamerkinä.

Nuorisotalo on tunnistettu Malmin keskustan suunnitteluperiaatteissa (1.6.2021) historiallisen kerrostuneisuuden näkökulmasta erityisen tärkeäksi rakennukseksi. Suojeluarvot on selvitetty kaavamuutoksen laatimisen yhteydessä. Helsingin kaupungilla ei ole tällä hetkellä käyttöä rakennukselle.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan Nuorisotalon käyttötarkoituksen muutos sekä tontin kaupunkikuvallisesti tasapainoinen täydentäminen.

Tontti sijoittuu Ylä-Malmintorin ja Kujasen väliin, ja se on hyvin saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla. Etäisyys Malmin juna-aseman laiturille on noin 230 metriä. Keskeisen sijainnin johdosta asemakaavan muutoksessa ei edellytetä autopaikkojen toteuttamista asukaspysäköintiin, vieraspysäköintiin tai liiketilojen tarpeisiin.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaava 2016 (nro 12704) on tullut voimaan 5.12.2018. Yleiskaavassa alue on osoitettu liike- ja palvelukeskusta-alueeksi (C1). Aluetta kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava pääsääntöisesti liiketilaksi. Alue on kävelypainotteinen. Alue erottuu ympäristöstään tehokkaampana ja toiminnallisesti monipuolisempana. Liike- ja toimitilan kokonaismäärää ei lähtökohtaisesti tule vähentää. Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muutoksissa on varmistettava keskustalle ominaisen, toiminnallisesti monipuolisen ja sekoittuneen rakenteen säilyminen. Nyt laadittu kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Kaavaratkaisulla edistetään seuraavia kaupunkistrategian 2021-2025 tavoitteita:

- 7. Alueiden tasapainoista kehitystä edistetään panostamalla kaupunki-uudistusalueisiin, monipuoliseen asuntotuotantoon ja kaupunkiympäristön viihtyisyyteen. Nimetyt alueet: Malminkartano, Kannelmäki, Malmi, Mellunkylä ja Vuosaari.
- 16. Jatketaan linjausta, jonka mukaan luovutaan sellaisista kiinteistöistä, jotka eivät ole kaupungin omassa käytössä.

Malmin entinen nuorisotalo on paikallisesti merkittävä Ylä-Malmin torin maamerkki. Kaavaratkaisun tavoite on säilyttää paikallista kulttuuriperintöä osana kaupunkikuvaa. Hienovarainen täydennysrakentaminen lisää asuntorakentamista Malmin asemakeskuksen läheisyydessä.

Hiilineutraali Helsinki 2035

Tavoitteena on edesauttaa seuraavien Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteiden toteutumista:

- 8. Kestävä liikenne ja maankäytön suunnittelu

Olemassa olevan rakennuksen säilyttäminen ja kunnostaminen toteutavat hiilineutraalisuustavoitteita.

Alueen lähtökohdat

Malmin Nuorisotalo on kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä osa Ylä-Malmin torin ympäristöä. Se on torin alueen ainut 1900-luvun alun rakennuskannasta säilynyt rakennus. Malmin entistä nuorisotaloa ei ole suojeltu asemakaavalla, mutta se on osoitettu Malmin keskustan suunnitteluperiaatteissa vuodelta 2021 historiallisen kerrostuneisuuden näkökulmasta erityisen tärkeäksi rakennukseksi. Rakennus suositellaan suojeltavaksi asemakaavan muutoksen yhteydessä.

Ylä-Malmintori on keskeinen aukio, jonka läpi kuljetaan Malmintorin kauppakeskukseen ja juna-asemalle. Torille avautuu sekä asuin- että liikerakennuksia. Asuinrakennusten alakerroissa on liiketiloja, mm. ravintoloita ja kampaamoita. Tonttia ympäröivä rakennuskanta on rakennettu pääasiassa 1980-luvun loppupuolella. Malmin raittia reunustaneet alkuperäiset naapurirakennukset on purettu.

Alueella voimassa oleva asemakaava

Alueella on voimassa asemakaava 8415 (16.7.1982).

Kaavassa alue on merkitty julkisten lähipalveluiden korttelialueeksi YL. Tontille on osoitettu rakennusoikeutta 1000 kerrosneliömetriä. Suurin sallittu kerrosluku on kaksi. Rakennuksia ei ole kaavassa suojeltu.

Kaavaratkaisun kustannukset

Helsingin kaupunki omistaa tontin. Kaupunki valmistelee rakennuksien myymistä. Hintakilpailussa rakennukset myydään tontteineen. Tontin ostomahdollisuus edistää kohteen kehittämistä. Kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia mutta se nostaa alueen arvoa. Kaavoitettavan rakennusoikeuden arvo on karkeasti arvioiden 620 000 euroa.

Vuorovaikutus kaavan valmistelun aikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Valmistelu on tehty yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen kanssa. Valmistelun aikana on tehty yhteistyötä lisäksi seuraavien viranomais- ja muiden tahojen kanssa:

- Helen Sähköverkko Oy
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)

Viranomaisten kannanotot kohdistuivat rakennussuojelutavoitteisiin sekä palo- ja pelastusturvallisuuteen. HSY totesi kannanotossaan, että sillä ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen. Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Asemakaavan muutos ei edellytä vesihuollon lisärakentamista eikä johtosiirtoja. Vastineet kannanottoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Mielipiteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma-aineistosta (OAS) saapui yksi kirjallinen mielipide.

Mielipide osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistui lintuturvallisuuteen. Vastine mielipiteeseen on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 29.5.2024 – 28.6.2024, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

- HSY
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala/kaupunginmuseo

Lausunnot kohdistuivat kaupunkikuvalliseen ratkaisuun ja suojelumääräykseen sekä vesihuoltoon. Lausunnoissa todettiin, että kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa. Vastineet lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen kaavaehdotukseen tehdyt muutokset

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä saapuneiden huomautusten johdosta. Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ei tehty muutoksia julkisen nähtävilläolon jälkeen. Aineistoon tehdyt muut täydennykset on esitetty kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12921 kartta, päivätty 10.9.2024
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12921 selostus, päivätty 10.9.2024, päivitetty Kylk:n 10.9.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 29.5.2024, täydennetty 10.9.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

06.11.2024

Asia/6

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Asemakaavoitus
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.10.2024 § 653

HEL 2023-011177 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginhallitus hyväksyy 38. kaupunginosan (Malmi, Ylä-Malmi) korttelin 38107 tontin 16 asemakaavan muutoksen 10.9.2024 päivätyn piirustuksen nro 12921 mukaisena ja asemakaavaselvityksestä ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

06.11.2024

Asia/6

Kaupunkiympäristölautakunta 10.09.2024 § 434

HEL 2023-011177 T 10 03 03

Hankenumero 4003_17, projektinumero 0000008

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 10.9.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12921 (liite 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 38. kaupunginosan (Malmi, Ylä-Malmi) korttelin 38107 tonttia 16.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloaikana saatuihin lausuntoihin. Päätösasiakirjat ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2023-011177>

Käsittely

10.09.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli tiimipäällikkö Kaisa Jama. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kaisa Jama, tiimipäällikkö, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 22980
kaisa.jama(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
24.6.2024

HEL 2023-011177 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseon lausuntoa Malmin raitti 3 asema-

kaavan muutoksen ehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on säilyttää ja suojella Malmin entisen nuorisotalon vanhin osa, mahdollistaa uudemman laajennusosan purkaminen ja rakentaa tontille lisäksi viisikerroksinen asuin kerrostalo. Tontin käyttötarkoitus muutetaan kaavaselostuksen mukaan yleisten rakennusten korttelialueesta (YL) asuinrakennusten korttelialueeksi (AK-1), jolla sallitaan myös liiketilojen rakentaminen.

Nuorisotalon vanhin osa osoitetaan asemakaavan muutoksen yhteydessä suojeltavaksi sr-3 merkinnällä: ”Kaupunkikuvallisesti suojeltava rakennus, jonka ominaispiirteet on säilytettävä. Rakennusta ei saa purkaa”. Neljä ja puolikerroksinen uudisrakennusosa sijoittuu suojellun rakennuksen taakse erillisenä asuinrakennuksena. Kaavaselostuksen mukaan uudisrakennus on mahdollista toteuttaa tontille siten, että sen lähes koko sisäpihan puoleinen julkisivu toteutetaan palomuurina. Nuorisotalon uudempi laajennusosa puretaan ja tälle tontin osalle voidaan sijoittaa talousrakennus. Suojellussa rakennuksessa on mansardikatto. Kaavamääräysten mukaan uudisrakennukseen tulee tehdä harjakatto ja talousrakennukseen voi vaihtoehtoisesti toteuttaa viherkaton. Julkisivut tulee toteuttaa rapattuina tai puuverhottuina.

Kaupunginmuseon kanta

Tontilla sijaitseva mansardikattoinen kolmikerroksinen puurakennus on valmistunut vuonna 1929 ja se on ollut alun perin asuin- ja liikekäytössä. Rakennusta on laajennettu tiilestä muuratulla lisäsiivellä vuonna 1983, jolloin kiinteistökokonaisuus muutettiin Malmin nuorisotaloksi. Lisäosaan sijoittui nuorisotalon liikuntasali sekä muita toimintoja. Tällä hetkellä rakennus on tyhjillään. Ylä-Malmintori on keskeinen aukio, jonka läpi kuljetaan Malmintorin kauppakeskukseen ja juna-asemalle. Torille avautuu sekä asuin- että liikerakennuksia. Tonttia ympäröivä rakennuskanta on rakennettu pääasiassa 1980-luvun loppupuolella. Malmin Nuorisotalo on kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä osa Ylä-Malmin torin ympäristöä. Lisäksi rakennus on torin alueen ainut 1900-luvun alun rakennuskannasta säilynyt rakennus.

Kaupunginmuseo lausui asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 18.4.2024. Kaupunginmuseo piti lausunnossaan tärkeänä, että asemakaavan muutoksen lähtökohtana on kaupunkikuvallisesti arvokkaan 1920-luvun puurakennuksen säilyttäminen. Museo katsoi, että rakennuksen säilyminen tulee varmistaa sopivalla suojelumerkinnällä. Kaavaratkaisussa vuonna 1929 valmistunut rakennusosa osoitetaan suojeltavaksi sr-3-merkinnällä. Merkintä osoittaa rakennuk-

sen kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi suojeltavaksi rakennukseksi, jonka ominaispiirteet on säilytettävä eikä rakennusta saa purkaa. Kaupunginmuseo katsoo suojelumääräyksen olevan asianmukainen. Uudisrakennusten osalta museo katsoo asemakaavamääräysten huomioivan riittävässä määrin alueen rakennetun ympäristön.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 10.05.2024 § 29

HEL 2023-011177 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12921 pohjakartan kaupunginosassa 38 Malmi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12921
Kaupunginosa: 38 Malmi
Kartoituksen työnumero: 13/2024
Pohjakartta valmistunut: 12.4.2024
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 09 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 18.4.2024

HEL 2023-011177 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Malmin raitti 3 asemakaavan muutosta koskevasta 11.3.2024 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Perustehtävänsä mukaisesti kaupunginmuseo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee korttelin 38107 tonttia 16, joka sijaitsee Ylä-Malmin torin laidalla osoitteessa Malmin raitti 3. Kaavaratkaisu mahdollistaa vuonna 1929 valmistuneen kolmikerroksisen puurakennuksen säilyttämisen, siihen kuuluvan uudemman lisärakennuksen purkamisen ja tontin täydennysrakentamisen. Kaavamuu-
toksen tavoitteena on säilyttää Malmin Nuorisotalo, joka on kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä osa Ylä-Malmin torin ympäristöä. Nuorisotaloa esitetään palautettavaksi asuinkäyttöön. Lisäksi tavoitteena on yleiskaavaan perustuva tontin käytön tehostaminen mahdollistamalla tontille lisäksi viisikerroksinen asuinkerrostalo. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan hanke on osa Malmin keskustan kehitystyötä, jonka tavoitteena on korostaa vanhan rakennuskannan tärkeyttä, mutta samalla kasvattaa alueen asukasmäärää hallitusti.

Voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 1982 alue on merkitty julkisten lähipalveluiden korttelialueeksi YL. Tontille on osoitettu rakennusoikeutta 1000 kerrosneliömetriä. Suurin sallittu kerrosluku on kaksi. Rakennuksia ei ole suojeltu asemakaavassa. Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osoitettu liike- ja palvelukeskusta-alueeksi C1. Helsingin kaupunki omistaa tontin ja kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloitteesta. Kaupunki valmistele rakennuksien myymistä ja tontin vuokraamista asemakaavanmuutoksen perusteella.

Malmin keskustan suunnitteluperiaatteissa Nuorisotalo on tunnistettu keskustan historiallisen kerrostuneisuuden näkökulmasta erityisen tärkeäksi rakennukseksi, jota ei ole suojeltu asemakaavalla. Suojelemisen edellytykset tulee tutkia asemakaavoituksen yhteydessä. Kaavamuu-
toksen taustaksi on laadittu kuntoarvio nykyisistä rakennuksista, rakennushistoriallinen selvitys sekä viitesuunnitelma tontinkäytöstä.

Selvityksen Malmin raitti 3 rakennushistorian taustoitus (Saatsi Arkkitehdit, 24.4.2024) mukaan kohteen rakentamistapa on ajankohtansa

puurakennukselle tyypillinen: ensimmäiset kerrokset ovat hirsirakenteisia ja kolmas kerros on lautarakenteinen. Rakennuksen alkuperäisiä piirustuksia ei ole löydetty. Rakennuksen ulkoasu on massoittelultaan ja julkisivuaukotuksen sijoittelun osalta pääosin hyvin säilynyt. Myös vesikaton muoto on säilynyt valokuviin verraten alkuperäisessä asussaan. Selvityksen mukaan rakennuksen julkisivujen värit on muuttanut ainakin ikkunanpuitteiden osalta: nykytilanteen ulkoasu on vaalea, historian saatossa ikkunanpuitteet ovat olleet myös tummemmat. Alkuperäisistä julkisivuväriyksistä ei ole tarkempaa tietoa. Selvityksen mukaan hallitsevana muutosvaiheena rakennuksen ulkoasussa on näkyvässä 1980-luvulla tehdyt muutokset, joita ovat erityisesti julkisivuun tehdyt muutokset aukotukseen (ikkunoiden osittainen vaihtaminen uudempiin, ikkunoiden vaihtaminen ilmanvaihtosäleiköiksi, ikkunoiden kokojen muuttaminen, ikkunoiden poistaminen sekä ovien ummistaminen).

Selvityksen mukaan rakennuksen sisätiloissa ei ole säilynyt juurikaan alkuperäisiä rakennusosia, joitain väliviovia lukuun ottamatta. Rakennuksen toisen kerroksen sisätiloissa on väliviovia lisäksi säilynyt vaaleanruskea kakluuni. Kolmatta kerrosta hallitsevat selvityksen mukaan ilmanvaihdon ehdoilla tehdyt muutokset, kun koko ylin kerros muutettiin ilmanvaihtokonehuoneeksi. Kanavat on asennettu tiloihin rakenteita rikkoen ja historiallisista arvoista piittaamatta. Kolmannessa kerroksessa on selvityksen mukaan säilynyt kuitenkin eniten vanhoja pintoja ja rakennusosia, kuten kattopanelointeja, tapetteja, listoituksia sekä väliviovia. Kolmannen kerroksen ikkunat poikkeavat myös 1. ja 2. kerroksen ikkunoista, ja ne ovat selvityksen mukaan oletettavasti alkuperäisiä. Kolmannesta kerroksesta puretun vanhan pääportaan häviäminen vaikutti merkittävästi kerroksen pohjaratkaisuun. Uusi porraskolmanteen kerrokseen rakennettiin suorana portaana rakennusmassan keskelle. Vanhasta portaasta on jäänyt kerrokseen kuitenkin kaideaihe, joka muistuttaa portaan vanhasta sijainnista.

Kaupunginmuseon kanta

Tontilla sijaitseva mansardikattoinen kolmikerroksinen puurakennus on valmistunut vuonna 1929 ja se on ollut alun perin asuin- ja liikekäytössä. Rakennusta on laajennettu tiilestä muuratulla lisäsiivellä vuonna 1983, jolloin kiinteistökokonaisuus muutettiin Malmin nuorisotaloksi. Lisäosaan sijoittui nuorisotalon liikuntasali sekä muita toimintoja. Tällä hetkellä rakennus on tyhjiään.

Kaupunginmuseo on lausunut tonttia koskevasta poikkeamispäätöshakemuksesta vuonna 2016. Lausunnossaan museo totesi, että rakennuksen vesikaton ja julkisivujen korjaustyössä tulee ottaa lähtökohdaksi

kiinteistön alkuperäinen ulkoasu. Museo korosti lisäksi rakennuksen kaupunkikuvallisesti merkittävää sijaintia.

Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että asemakaavan muutoksen lähtökohtana on kaupunkikuvallisesti arvokkaan 1920-luvun puurakennuksen säilyttäminen. Museo katsoo, että rakennuksen säilyminen tulee varmistaa sopivalla suojelumerkinnällä. Rakennuksen sisätilat ovat selvitysten mukaan kokeneet merkittäviä muutoksia vuosien varrella. Museo katsoo, että suojelumääräyksen lähtökohtana tulee olla rakennuksen kaupunkikuvallinen merkitys. Museo esittää, että vanhan puurakennuksen käyttökelpoisia rakennusosia, kuten ovia, puuikkunoita sekä toisen kerroksen kakluuni, hyödynnetään kuitenkin mahdollisuuksien mukaan rakennuksen korjauksen yhteydessä. Erityisesti rakennushistoriaa käsittelevässä selvityksessä alkuperäiseksi arvioituja rakennusosia on pyrittävä vaalimaan korjaustöiden yhteydessä. Museo ei näe esettä 1980-luvun laajennusosan purkamiselle.

Selvityksessä Malmi ympäristöhistoriaselvitys ja ominaispiirteet (12.7.2019) on käyty läpi Malmin historiaa sekä alueen kehittymistä. Selvityksessä on nostettu esiin alueet, joilla on erityisiä ominaispiirteitä, jotka tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen lähtökohtina. Kaupunginmuseo esittää, että uudisrakennusten tarkemmassa suunnittelussa huomioidaan Malmin ympäristöhistoriaselvityksessä esiin nostetut alueen ominaispiirteet. Uudisrakennusta varten on laadittu viitesuunnitelma (Saatsi Arkkitehdit, 14.4.2023). Tontille esitetty viisikerroksinen uudisrakennus kohoaa kolmikerroksista vanhaa puurakennusta korkeammalle. Museo pitää tärkeänä, että uudisrakennus on oma erillinen rakennuksensa, kuten viitesuunnitelmissa on esitetty. Tontti tiivistyisi huomattavasti uudisrakennuksen myötä ja viisikerroksinen uudisrakennus vaikuttaisi myös Ylä-Malmin kaupunkikuvaan. Museo katsoo, että materiaali- ja värivalinnoilla sekä massoittelulla uudisrakennus pystytään kuitenkin sovittamaan tontille ja Ylä-Malmin rakennettuun ympäristöön.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

7

Suurmetsän Raidepolun ja Simakujan alueiden asemakaavan muutos nro 12825, (sis. liikennesuunnitelman)

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Puistola) korttelin 41028 tonttien 1, 2 ja 3, korttelin 41029 tonttien 10, 15 ja 16 sekä pysäköimis- ja katualueiden asemakaavan muutosehdotuksen 23.1.2024 päivätyn piirustuksen nro 12825 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee kahden täydennysrakentamishankeen kokonaisuutta Puistolan juna-aseman äärellä Raidepolun ja Simakujan varrella.

Kaavaratkaisu mahdollistaa kumpaankin kohteeseen uusien kerrostalojen rakentamisen. Raidepolulta puretaan kaksi pientaloa sekä aputilarakennuksia. Simakujalta puretaan kolme pientaloa sekä aputilarakennuksia. Katu- ja pysäköintialueen muutos mahdollistaa pyöräliikenteen Pohjoisbaanan rakentamisen aseman ohi Raidepolulta Kiitäjänpolulle.

Kaavaratkaisu mahdollistaa asuinkerrostalojen täydennysrakentamista hyvälle sijainnille Puistolan aseman läheisyyteen. Helsingin kaupunki pyrkii kehittämään olemassa olevia asemanseutuja.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan sopiva täydennysrakentamistapa Puistolan asemanseudun lähialueelle vuonna 2023 hyväksytyjen alueellisten suunnitteluperiaatteiden mukaisesti.

Alueelle on suunniteltu kaksi kerrostalohanketta.

Uutta asuntokerrosalaa on 6 609 kem². Asukasmäärän lisäys on noin 150 asukasta. Asuinkorttelialueiden tehokkuusluvut ovat Raidepolun varren korttelissa e=1.22 ja Simakujan varren korttelissa e=1.35.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Puistolan asemanseutu tiivistyy, täydentyy ja asuntotyyppijakauma monipuolistuu hyvien liikenneyhteyksien ja olemassa olevien palveluiden äärellä. Pyöräilyn yhteydet paranevat.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7483), jonka mukaan erityisesti pyöräliikenteen järjestelyihin tulee parannuksia. Pohjoisbaanan rakentamista varten varataan tilaa Kiitäjänpolulle. Kiitäjänpolun eteläpäässä Puistolantanhualta alkaen pyöräbaana on erotettu jalankulkuväylästä kaksisuuntaisena. Myöhemmin jalankulku siirtyy kaksisuuntaisen pyöräilyväylän viereen. Pohjoisbaanan suunnittelussa Raidepolku muutetaan pyöräkaduksi. Puistolantanhuallla pyöräliikenne kulkee ajoradalla. Jalankulkuun ja julkiseen liikenteeseen ei tule merkittäviä muutoksia.

Kaavaratkaisu tuottaa autoliikennettä noin 200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Pohjoisbaanan toteutuksen myötä Raidepolun autoliikennettä rauhoitetaan rakentamalla kadusta pyöräkatu.

Simakujan autopaikkojen mitoituksessa on huomioitu joukkoliikenteen erinomainen palvelutaso ja tarve vehreiden alueiden säilymiseen.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on merkitty lähikeskusta-alueeksi (C3) ja asuntovaltaiseksi alueeksi (A2 ja A4). Yleiskaavassa on merkitty suunnittelualueelle myös baanaverkko, joka on osoitettu kulkemaan rautatiealueen vierelle. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa 2021 (nro 12704) ei ole kaava-alueita koskevia merkintöjä. Nyt laadittu kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista edistämällä asuntotuotantoa hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä asumisen ja maankäytön toteuttamis- eli AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Tapulikaupungin ja Puistolantanhualan asemanseudun suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa 4.4.2023 ohjaamaan asemanseudun täydennysrakentamista ottaen huomioon alueelliset ominaispiitteet.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaava-alue muodostuu Raidepolulla asuinpientalojen korttelialueesta ja Simakujalla erillisten enintään kaksiasuntoisten pientalojen korttelialueesta. Suunnittelualueella Raidepolun pientalot on rakennettu vuosina 1987 ja 1966 ja Simakujan pientalot vuosina 1964, 2003 ja 1961. Kaavaratkaisuun kuuluu Kiitäjänpolun katualuetta sekä Raidepolun pohjoispäässä sijaitseva liityntäpysäköimisalue. Kiitäjänpolku on jalankululle ja pyöräilylle varattua katua, josta on alikulkuyhteys Puistolantanhualan asemalle ja Tapulikaupunkiin.

Alueella on voimassa asemakaavat nro 7460 ja nro 8861.

Korttelialueiden asuintontit ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisualueella oleva pysäköimisalue ja katualueet ovat kaupungin omistuksessa. Valtion omistama junarataa sivuava kaistale pysäköimisalueesta ei kuulu kaavamuutosalueeseen. Kaavaratkaisu on tehty hakemusten johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille merkittäviä kustannuksia. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa, minkä johdosta kaupungin ja hakijoiden välillä on käyty maankäytösopimusneuvottelut. Maankäytösopimukset on kaupungin puolesta hyväksytty tonttipäällikön päätöksillä 1.7.2024 § 39 ja 3.7.2024 § 42 ja sopimukset on allekirjoitettu.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien tahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) vesihuolto
- Väylävirasto
- Pelastuslaitos
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kaupunginmuseo
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan pelastuslaitos

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat siihen, että täydennysrakentamisen lähtökohtana tulisi olla pientaloalueen mittakaava. Tonttien vehreys tulee huomioida ja aluetta tulee suunnitella kokonaisuutena. Kannanotot koskivat myös junaradan lisäraidevarauksia sekä raideliikenteen melun, runkomelun ja tärinän huomiointia.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon asemakaavamerkinnoissä ja -määräyksissä.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat rakennusten mittakaavaan ja tehokkuuteen, sekä niiden viihtyisyyttä ja asuntojen arvoa vähentävään vaikutukseen, lisääntyvään liikenteeseen ja pysäköintiin. Lisäksi mielipiteissä korostettiin tontinomistajien yhdenvertaisen kohtelun tärkeyttä. Suurimmassa osassa kaavamuutosta koskevista mielipiteistä painotettiin alueen identiteettiä pientaloalueena, jonne kerrostalot eivät kuulu. Viranomaisten toiminta koetaan sekavaksi. Suunnitteluprosessista ei ole koettu tiedotetun ajoissa eikä riittävän laajalle joukolle osallisia. Myös alueen palveluista, uusien asuntojen laadusta ja esteettömyydestä, arkkitehtuurista, ei-toivotuista sosiaalisista vaikutuksista, luonto- ja maisemavaikutuksista sekä melusta ja liikenneturvallisuudesta annettiin palautetta. Kirjallisia mielipiteitä saapui 109 kpl.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kerrostaloja on määräyksiin ohjattu pientaloympäristöön sopiviksi mm. määräämällä rakennuksen jakamisesta eri korkuisiin osiin ja vinoista kattolappeista. Asemakaavassa on myös määräyksiä tonttien vehreyteen liittyen.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 28.8.– 26.9.2023, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla. Kaavaehdotuksen nähtävillä asettamisesta on lähetetty kirje kunnan ulkopuoliselle maanomistajien edustajalle.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 8 muistutusta. Nähtävilläoloajan ulkopuolella saapui 1 kirje.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat pitkälti samoihin teemoihin kuin osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteet. Erityisesti ne kohdistuivat alueen kehittymiseen, kaava-alueen kokoon, rakennusmassoitteeluun ja arkkitehtuuriin, liiketilaan, liikennejärjestelyihin, Puistolan identiteettiin pientaloalueena, vaikutusten arviointiin, lintujen olosuhteisiin, vaikutusmahdollisuuksiin ja yhdenvertaisuuteen.

Kirjeessä esitetyt huomautukset kohdistuivat vaikutusmahdollisuuksiin ja lähidemokratian huonoon toteutuvuuteen.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- HSY
- Museovirasto
- ELY-keskus
- kaupunginmuseo

- pelastuslaitos
- Väylävirasto

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat junaradan lisäraidevarauksiin sekä raideliikenteen melun -, runkomelun - ja tärinän huomiointiin. Huomautukset kohdistuivat myös kulttuuriympäristön huomiointiin sekä pelastautumisen yleisiin periaatteisiin.

Helen Sähköverkko Oy:llä ei ollut asemakaavan muutosehdotukseen huomautettavaa ja lisäksi HSL ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, kirjeestä ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12825 kartta, päivätty 23.1.2024
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12825 selostus, päivätty 23.1.2024, päivitetty Kylk:n 30.1.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti päivätty 28.8.2023, täydennetty 23.1.2024 ja asukastilaisuuden muistio 8.12.2021
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset ja kirje
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7483)

Oheismateriaali

1	Sijaintikartta
2	Ilmakuva
3	Tehdyt muutokset
4	Hakemus 14.10.2021
5	Maankäyttösojimus Asunto Oy Puistolanraide ak 12825
6	Maankäyttösojimus Raidepolku 6 ak 12825

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY
Kymp/Talouden tuki
Väylävirasto
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kaavamuutoksen hakijat

Kaavapäätöksestä tiedon pyytäneet

Otteen liitteet

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Asemakaavoitus

06.11.2024

Asia/7

Kaupunginmuseo
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 629

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginhallitus hyväksyy 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Puistola) korttelin 41028 tonttien 1, 2 ja 3, korttelin 41029 tonttien 10, 15 ja 16 sekä pysäköimis- ja katualueiden asemakaavan muutosehdotuksen 23.1.2024 päivätyn piirustuksen nro 12825 mukaisena ja asemakaava-selostuksesta ilmenevin perustein.

07.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 30.01.2024 § 44

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Hankenumero 0742_66

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 23.1.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12825 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Puistola) korttelin 41028 tontteja 1, 2 ja 3, korttelin 41029 tontteja 10, 15 ja 16 sekä pysäköimis- ja katualueita.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävillä-oloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyyn mielipiteeseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:
<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2021-012796>
- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
  - Asunto Oy Puistolanraide: 3 000 euroa
  - Asunto Oy Helsingin Raidepolku: 3 000 euroa
  - Puistolantanhua 2, Simakuja 4 ja 6 omistajat: 6 000 euroa

Käsittely

30.01.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Joakim Kettunen ja arkkitehti Mimmi Koriseva. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

23.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Joakim Kettunen, arkkitehti, puhelin: 09 310 37289
joakim.kettunen(a)hel.fi
Mimmi Koriseva, arkkitehti, puhelin: 09 310 52217
mimmi.koriseva(a)hel.fi
Antti Varkemaa, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37053
antti.varkemaa(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 20.9.2023

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Puistolan Raidepolun ja Simakujan alueiden asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee kahta aluetta, jotka sijaitsevat osoitteissa Raidepolku 6a-6c lähellä sijaitsevine katu- ja liityntäpysäköintialueineen sekä Simakuja 2, 4 ja 6. Kaavaratkaisu mahdollistaa kumpaankin kohteeseen uusien kerrostalojen rakentamisen. Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa täydennysrakentaminen Puistolan aseman läheisyydessä. Uutta asuntokerrosalaa esitetään 6 609 kem², jolloin alueen asukas-määrä kasvaisi noin 150 asukkaalla. Simakujan suunnittelualue rajautuu pohjoispuolen pientalotonttiin, Simakujaan, Puistolatanhua nimiseen katuun sekä rautatietä ja juna-asemaa sivuavaan Kiitäjänpolkuun. Raidepolun suunnittelualueen pohjoispuolella jatkuu asuinpienalojen korttelialue, eteläpuolella on omakotitalojen, rivitalojen ja kytkettyjen pientalojen alue. Länsipuolella aluetta rajaa rautatie ja itäpuolella Raidepolku. Kaavaratkaisuun kuuluu myös Kiitäjänpolun katualuetta sekä Raidepolun pohjoispäässä sijaitseva liikuntapysäköimisalue. Kiitäjänpolku on jalankululle ja pyöräilylle varattua katua, josta on alikulkuyhteys Puistolan juna-asemalle ja Tapiolikaupunkiin.

Alueella on voimassa asemakaavat vuosilta 1977 ja 1984. Asemakaavoissa tontit on merkitty Simakujalla erillisten enintään kaksiasuntoisten pientalojen korttelialueeksi enimmäiskerrosluvulla kaksi. Raidepolun varrella tontit on merkitty asuinpienalojen korttelialueeksi, jossa suurin sallittu kerrosluku on kaksi. Liityntäpysäköintialue on kaavassa pysäköimisaluetta. Rautatien viereinen Kiitäjänpolku on merkitty istutettavaksi ja yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varatuksi katualueeksi. Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osoitettu lähikeskustaksi ja asuntovaltaisiksi alueiksi A2 ja A4. Asuintontit ovat yksityisomistuksessa. Katualueet ja liityntäpysäköinnin kaavaratkaisualue ovat Helsingin kaupungin omistuksessa. Kaavoitus on tullut vireille tontin omistajien hakemuksesta.

Kaupunginmuseon kanta

Kaavaselostuksen mukaan alueen suurin kaupunkikuvallinen muutos on rakennusten merkittävä volyymin kasvaminen rautatieaseman yhteydessä ja läheisyydessä, minkä seurauksena alueen kaupunkikuva muuttuu kaupunkimaisempaan suuntaan. Asemakaavan muutoksen

selostuksen mukaan suunnittelualueella sijaitsevat Raidepolun pientalot on rakennettu vuosina 1987 sekä 1966 ja Simakujan pientalot vuosina 1964, 2003 ja 1961. Simakujalta puretaan kolme pientaloa sekä aputilarakennuksia ja Raidepolulta kaksi pientaloa sekä aputilarakennuksia. Kaavaratkaisussa olemassa olevat viisi pientaloa korvataan kolmella kerrostalolla. Kaava-alueella ei sijaitse suojelukohteita.

Kaupunginmuseo on lausunut Puistolän Raidepolun ja Simakujan alueiden asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 20.12.2021. Lausunnossaan museo katsoi viitesuunnitelmassa esitettyjen erikorkuisten kerrostalojen poikkeavan merkittävästi alueen pientalovaltaisesta rakennuskannasta. Alueen eri-ikäinen rakennuskanta vehreine pihapiireineen muodostaa viihtyisän ja väljästi rakennetun asuinalueen. Museo ei näe estettä alueen kehittämiseksi täydennysrakentamisella, mutta esittää edelleen, että alueen täydennysrakentamisessa huomioitaisiin nykyinen pientaloalueen mittakaava.

Museo esitti aiemmassa lausunnossaan myös, että asemakaavassa tulee määrittää tonttien reunat istutettaviksi, jotta alueen yhtenäinen vehreä ilme säilyy. Simakujan ja Puistolänkatualueita rajaavat kookkaat yksittäiset puut ja pensaat sekä pensas- ja lauta-aidat. Raidepolun katukuvassa korostuu pensasaitojen lisäksi suuret yksittäispuut. Tonttien vehreä kasvillisuus vaikuttaa alueen katutilan ilmeeseen tehden siitä puistomaisen. Kaavaselostuksen mukaan kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa alueen luontoon ja maisemaan. Maisemallisesti alue muuttuu merkittävästi, sillä alueelle kehittyy uusi rakennettu asuinalue sekä maisematiloiltaan avoimia ja suljettuja viheralueita. Viheralueiden määrä vähenee alueella, mutta puistoalueiden kehittäminen Longinojan ja Sunnuntaiintyönteiden varteen parantaa alueen viihtyisyyttä. Kaavaselostuksen mukaan myös asemakaavamääräyksenä oleva viherkertoimen käyttö kannustaa olemassa olevan kasvillisuuden säilyttämiseen sekä uuden kasvillisuuden istuttamiseen. Asemakaavassa on lisäksi annettu erikseen määräyksiä pintamateriaaleista sekä kasvillisuudesta. Museo pitää tärkeänä, että alueen vehreys pyritään säilyttämään kannustamalla olemassa olevan kasvillisuuden säilyttämiseen sekä uuden kasvillisuuden istuttamiseen.

Museo pitää hyvänä, että Tapulikaupungin ja Puistolän asemanseudun alueista on laadittu suunnitteluperiaatteet (4.4.2023). Aseman ympäristön muutos on kaupunkikuvallisesti ja historiallisesti merkittävä, jolla voi nähdä sekä kielteisiä että myönteisiä vaikutuksia. Se luo uuden kerrostaman Puistolän pienipiirteiseen kulttuuriympäristöön, tiivistäen yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti aseman ympäristöä. Kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta on tärkeää, että suunnittelussa otetaan huomioon oleva pienipiirteinen rakennettu ympäristö sekä alueelle ominainen vehreys.

Museo pitää hyvänä, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty puisto Jyrinäpolun ja Ampiaiskujan varrella sekä asuintontti on jätetty kaavamuutoksen ulkopuolelle.

Kaavahankkeen 12825 Raidepolun ja Simakujan suunnittelualueilla ei sijaitse tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutoksen ehdotuksesta.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 11.08.2023 § 48

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12825 pohjakartan kaupunginosassa 41 Suurmetsä. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12825
Kaupunginosa: 41 Suurmetsä
Kartoituksen työnumero: 5/2023
Pohjakartta valmistunut: 5.4.2023
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 09 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 20.12.2021

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Raidepolun ja Simakujan varteen Puistolan aseman läheisyyteen suunnitellaan täydennysrakentamista. Puistolan asemaa lähinnä olevia pientalotontteja muutettaisiin kerrostalotonteiksi. Suunnittelualueeseen kuuluu myös Jyrinäkujan ja Ampiaiskujan välistä aluetta, jolle tutkitaan sopivaa täydennysrakentamiskäytäntöä.

Asuintontit ovat yksityisomistuksessa. Helsingin kaupunki omistaa muut alueet. Kaavoitus on tullut vireille tontin omistajien hakemuksesta sekä Jyrinä- ja Ampiaiskujan väliseltä alueelta kaupungin aloitteesta. Alueella on voimassa kolme asemakaavaa vuosilta 1976, 1977 ja 1984. Niissä alue on merkitty omakotitalojen, rivitalojen ja muiden kytkettyjen pientalojen korttelialueeksi, erillisten enintään kaksiasuntoisten pientalojen korttelialueeksi, asuinpienalojen korttelialueeksi, pysäköimisalueeksi, istutettavaksi puistoalueeksi ja katualueeksi. Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osoitettu lähikeskustaksi ja asuntovaltaisiksi alueiksi A2 ja A4. Asuintontit ovat rautatien vieressä ja baanaverkon linjaus sivuaa aluetta.

Puistolan historiaa

1900-luvun alussa Parkstad–Wanda–Puistokylä -niminen yhtiö alkoi palstoittaa ja myydä tarvitsijoille omakotitontteja. Tästä käynnistyi Puistolan vanhan osan rakentaminen, ja maanositustyö jatkui aina 1930-luvulle asti. Laajan maanositustyön tuloksena Puistolaan syntyi huomattava esikaupunkiasutus ennen sen liittämistä Helsinkiin suuressa alueliitoksessa vuonna 1946.

Ennen 1970–1980-luvun kaavoitusta suurelle osalle asuntoaluetta oli leimaa antavaa omakotiasutuksen vaihtelevat tonttikoot ja -muodot sekä yksilöllinen ja vaihteleva puutaloarkkitehtuuri. Sitten rakennuskanta on muuttunut osittain rivitalovaltaisiksi. Alueella on edelleen hyvin eri-ikäistä rakennuskantaa.

Kaupunginmuseon kanta:

Asemakaavamuutoksen lähtökohtana on neljästä erillisestä tontista muodostuva postimerkkikaava aseman läheisyydessä. Kaupungin strategian mukaisesti asemanseutuja halutaan tiivistää.

Viitesuunnitelman mukaiset erikorkuiset kerrostalot poikkeavat merkittävästi alueen pientalovaltaisesta rakennuskannasta. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan kaavoituksen lähtökohtana tulisi olla pientaloalueen mittakaava. Viitesuunnitelmassa tonttien viheralueet on supistettu minimiin massiivisen rakentamisen ja autopaikkojen takia. Asemakaavassa tulee määrittää tonttien reunat istutettaviksi niin, että alueen yhtenäinen vihreä ilme säilyy edelleen.

Lisäksi kaupunginmuseo katsoo, että Puistolalan aluetta tulisi tarkastella kokonaisuutena ja muodostaa yhtenäinen näkemys alueesta ja asemakaavan uudistamisen tarpeista. Viitaten maankäyttö- ja rakennuslain § 9, kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Puistolalan suunnitteluperiaatteet ovat tekeillä. Tämän lisäksi kaupunginmuseo esittää, että kaavan vaikutuksen arviointia täydennetään tarkoituksenmukaisella kulttuuriympäristöselvityksellä.

Kaupunginmuseo katsoo, että asemakaavamuutosten lähtökohdat ovat liian massiivisia alueelle. Lisäksi alueen kokonaistarkastelu ennen suunniteltuja muutoksia on tarpeen. Kaupunginmuseo haluaa kommentoida asemakaavaa suunnittelun edetessä.

Lisätiedot

Sanna Granbacka, tutkija, puhelin: 09 310 38056
sanna.granbacka(a)hel.fi

8

Vartiokylän päiväkoti Myllynratas asemakaavan muutos nro 12888, (sis. liikennesuunnitelman)

HEL 2022-004013 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Myllypuro) katu-, puisto- ja pysäköintialueiden asemakaavan muutoksen 3.9.2024 päivätyn piirustuksen nro 12888 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein (muodostuu uusi kortteli 45592).

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Myllypuron kerrostaloalueen pohjoisosassa sijaitsevia katu- ja puistoalueita sekä yleistä pysäköintialuetta. Kaavaratkaisu on tehty, koska Myllypuron kerrostaloalueen pohjoispuolella päiväkoti-ikäisten lasten määrä on kasvanut, eikä alueella ole riittävästi päiväkotipaikkoja. Tavoitteena on kehittää Myllypuron julkisia lähipalveluita ja mahdollistaa uuden, noin 140 lapsen päiväkodin rakentaminen väliaikaisen paviljonkipäiväkodin tilalle. Lisäksi tavoitteena on miellyttävä ja turvallinen kävely- ja pyöräily-ympäristö.

Suunnittelualueen pinta-ala on 7 748 m². Kaavaratkaisun ja siitä seuraavan tonttijaon myötä muodostuu yleisen alueen tontti 45127/6 (Y). Tontin pinta-ala on 2 925 m², tehokkuus e= 0,55 ja kerrosala 1 610 k-m². Rakennuksen ja toimintojen sijoittelun lähtökohtana on ollut puuston ja vehreyden säilyminen sekä tontilla että yleisillä alueilla ja rakennuksen sovittaminen Myllypuron kaupunkikuvaan.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7569), jonka mukaan päiväkodille osoitetaan pysäköintiratkaisu ja päiväkotia palvelevat huoltoajo- sekä saattoliikennetilat.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että alueella pystytään monipuolisemmin tarjoamaan julkisia varhaiskasvatuksen palveluita. Nykyistä viheraluetta muuttuu tontiksi ja kaduksi (pp/h) noin 4 300 m². Kaavaratkaisu ei kuitenkaan muuta virkistys- ja viherverkostoa merkittävästi, koska alue on ollut päiväkodin käytössä noin kymmenen vuotta ja alueella aikaisemmin sijainnut pelikenttä on siirretty aikaisemmin kaava-alueelta noin 100 metriä etelään. Lähialueella säilyvät hyvät viherpalvelut ja sujuvat yhteydet laajemmille viheralueille.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on asuntovaltaista aluetta A2. A2-alueen korttelitehokkuus on pääasiassa $e=1,0-2,0$. Helsingin maanlaisen yleiskaavan 2021 (nro 12704) mukaan kaava-alueille ei ole tilavarauksia. Nyt laadittu kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että voidaan lisätä varhaiskasvatuspaikkojen tarjontaa läheltä perheiden koteja tai kulkumatkojen varrelta.

Kaavaratkaisu on Myllypuron kerrostaloalueen suunnitteluperiaatteiden mukainen (kaupunkisuunnittelulautakunta 17.11.2015).

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue sijaitsee noin 500 m päässä Myllypuron metroasemalta luoteeseen. Kaava alue rajautuu ympäristölle tyypillisiin, suorakulmaisessa koordinaatistossa väljästi sijaitseviin lamellikerrostalokortteleihin ja niiden väliin jääviin vehreisiin, kookasta puustoa kasvaviin piha- ja puistoalueisiin sekä Tuulimyllyntien ja Myllynsiiven katualueisiin. Kaava-alueen lounaiskulmassa sijaitsee Myllypuron seniorikeskus. Länsi-kaakkoissuuntaisesti alueen läpi kulkee viheryhteytenä ja kävelyreitteinä toimiva puistoalue. 1960-luvulla puistoalueena toteutetulle hiekkapohjaiselle pelikentälle on siirretty vuonna 2015 Kulosaaresta yksikerroksinen paviljonkipäiväkoti (poikkeamispäätöksellä). Nykyinen päiväkotikoostuu kahdesta 1-kerroksisesta paviljongista, jotka on yhdistetty toisiinsa käytävällä.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1962. Kaavan mukaan alue on suurimmalta osin puistoaluetta, johon on merkitty leikkikenttä ohjeellisena, Tuulimyllyntie ja Myllynsiiven yleiselle jalankululle varattu katualue. Tuulimyllyntiestä itään jää pieni puistoalue ja kerrostaloaluetta palveleva yleinen pysäköintialue.

Helsingin kaupunki omistaa puiston sekä katualueet. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnisäveroa noin 150 000 euroa Siipitukki-kadun rakentamisesta. Uuden päiväkodin alustava kustannusarvio on 7,25 milj. euroa vuoden 2024 rakennuskustannusten mukaan. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa. Päiväkodin rakentamisen aloitus on ajoitettu vuodelle 2032, valmistuminen vuonna 2033.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien tahojen kanssa:

- Telia Finland Oyj, Elisa Oyj, DNA Oyj
- Aurora Kaasunjakelu Oy
- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä HSY, vesihuolto
- Helsingin vanhusneuvosto
- Helsingin vammaisneuvosto
- Invalidiliitto ry
- Kynnys ry
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, liikuntapalvelukokonaisuus
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, pelastuslaitos.

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat varhaiskasvatuspalveluiden tarjontaan niiden riittävyyden takaamiseksi Myllypuron alueella.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat päiväkotitoiminnan siirtämiseen, rakentamisen turvalliseen toteutukseen linnuille ja muille elämille ja tietoliikennekaapeleiden sijaintiin ja huomioon ottamiseen suunnittelualueella.

Häiriövalon ehkäiseminen huomioidaan rakennuksen ja tontin tarkemmassa suunnittelussa ohjeiden mukaisesti. Lisäksi kaavassa on määräys, jonka mukaan puustoa tulee hoitaa ja uudistaa sekä päiväkodintontilla että yleisillä puistoalueilla. Tämä ohjaa lintujen ja muiden eläinten elinpaikkojen säilyttämiseen.

Kaikkien johtojen osalta mahdollisista johtosiirroista tulee olla yhteydessä johdon omistajaan.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 3 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 7.3. - 5.4.2024, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 1 muistutus, joka kohdistui rakennuksen lasisipintojen vaikutuksiin lintujen turvallisuuteen. Samalla toivottiin pesäpaikkoja kolopesijälinnuille.

HSY:ltä saatiin lausunto, jonka mukaan kaavaratkaisusta ei aiheudu alueelliseen vesihuoltoon lisäys- eikä muutostarpeita.

Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala sekä pelastuslaitos ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saadusta muistutuksesta ja viranomaisen lausunnosta sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12888 kartta, päivätty 3.9.2024
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12888 selostus, päivätty 3.9.2024, päivitetty Kylk:n 3.9.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 7.3.2024, täydennetty 3.9.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutus

06.11.2024

Asia/8

- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7569/3.9.2024)
7 Havainnekuva, 6.2.2024

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
2 Ilmakuva
3 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä/Vesihuolto
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 6

Tiedoksi

Asemakaavoitus

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 628

HEL 2022-004013 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Myllypuro) katu-, puisto- ja pysäköintialueiden asemakaavan muutoksen 3.9.2024 päivätyn piirustuksen nro 12888 mukaisena ja asemakaava-selostuksesta ilmenevin perustein (muodostuu uusi kortteli 45592).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 03.09.2024 § 409

HEL 2022-004013 T 10 03 03

Hankenumero 1821_14 ja 3628

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 3.9.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12888 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Myllypuro) katu-, puisto- ja pysäköintialueita (muodostuu uusi kortteli 45592).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2022-004013>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katri Ruut, suunnitteluavustaja, puhelin: 310 21299
katri.ruut(a)hel.fi

Antti Väisänen, arkkitehti, puhelin: 09 310 52365
antti.vaisanen(a)hel.fi

Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37129
jussi.jaaska(a)hel.fi

Marko Ahola, johtava maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 37868

marko.ahola(a)hel.fi

Hanna Ilmonen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37255
hanna.ilmonen(a)hel.fi

Mika Suominen, projektinjohtaja, tilapalvelut, puhelin: 09 310 28563
mika.suominen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 22.01.2024 § 4

HEL 2022-004013 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12888 pohjakartan kaupunginosassa 45 Vartiokylä. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12888

Kaupunginosa: 45 Vartiokylä

Kartoituksen työnumero: 50/2023

Pohjakartta valmistunut: 6.11.2023

Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25

Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Riina Helander, tiimipäällikkö, puhelin: 310 31865

06.11.2024

Asia/8

---

riina.helander(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

9

Pitäjänmäen asemanseudun asemakaavan muutos (nro 12602)

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 46. kaupunginosan (Pitäjänmäki, Reimmarla, Pitäjänmäen yritysalue) katu- ja liikennealueiden asemakaavan muutoksen 12.5.2020 päivätyn ja 23.10.2020 sekä 20.4.2021 muutetun piirustuksen nro 12602 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmevin perustein (muodostuvat uudet korttelit 46109, 46112, 46113, 46114 ja 46125).

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee Pitäjänmäen asemapuistoa vanhoine rakennuksineen sekä radan pohjoispuolen rakentamatonta aluetta asemapuiston länsipuolella. Lisäksi kaava-alueeseen kuuluu Pitäjänmäentien katualuetta.

Tavoitteena on kehittää alueen lähipalveluja ja kaupunkiympäristöä Pitäjänmäen keskeisimmällä paikalla rautatieaseman ja vilkkaiden runkolinjapysäkkien vieressä. Asemasillan kohdalle on suunniteltu uusi aukio päivittäistavarakauppoineen ja liiketiloineen sekä katosrakennelma yleisille polkupyöräpaikoille. Kaavamuutos mahdollistaa radan pohjoispuolelle asemasillan länsipuolelle uuden asunto- ja liikekorttelin rakentamisen vaihtelevan korkuisine asuinkerrostaloineen. Korkein, 12-kerroksinen asuinrakennus sijoittuu aukion viereen, muut rakennukset ovat 5–8-kerroksisia.

Arvokas asemapuisto asemasillan itäpuolella vanhoine rautatierakennuksineen suojellaan. Pitäjänmäen asemamiljööseen kuuluvat, nykyisin rautatien liikennealueella sijaitsevat puurakennukset osoitteessa Pitäjänmäentie 40 suojellaan ja niille muodostetaan omat tontit.

Uuden korttelin 46125 korttelitehokkuus on $e=1,7$. Asuntokerrosalaa on yhteensä 22 880 k-m² ja liikekerrosalaa 1 920 k-m². Asuinkerrostalontonttien tehokkuudet vaihtelevat välillä $e=2,0$ – $e=2,4$. Asukasmäärän lisäys on n. 570 asukasta.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma, jonka mukaan Sulkapolun valo-ohjattu risteys muutetaan nelihaararisteykseksi palvelemaan uutta radan ja Pitäjänmäentien väliin tulevaa asuinkortte-

lia. Pitäjänmäentien pyörätiejärjestelyt muutetaan yksisuuntaisiksi ja radanvarren baanaa levennetään ja sen laatutasoa parannetaan.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Pitäjänmäen asemanseutu kehittyy ja vilkastuu lisääntyvän palvelutarjonnan ja asukasmäärän myötä. Asemapuiston rakennuksille etsitään rakennusten kunnostamisesta kiinnostuneet omistajat ja arvokas puistomiljöö muutetaan yleiseksi puistoksi kaupunkilaisten käyttöön.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osittain merkitty liike- ja palvelukeskustaksi C1, osittain asuntovaltaiseksi alueeksi A2. Helsingin hallinto-oikeus on päätöksellään 5.2.2018 kumonnut Helsingin yleiskaavasta 2016 mm. Teknos Oy:n valituksesta johtuen C1-alueen, jolla pieni osa asemakaavaehdotuksesta sijaitsee. Tälle asemapuistossa sijaitsevalle osa-alueelle jäi oikeuskäsittelyjen jälkeen voimaan yleiskaava 2002, jonka mukaan alue on keskustatoimintojen aluetta.

Kaavaselostuksessa sivulla 41 on viitattu maanalaiseen yleiskaavaan vuodelta 2011, minkä jälkeen on hyväksytty uusi maanalainen yleiskaava. Helsingin vuonna 2021 hyväksytyssä maanalaisessa yleiskaavassa (nro 12704) kaava-alueella ei ole merkintöjä.

Nyt laadittu kaavaratkaisu on voimassa olevien yleiskaavojen mukainen.

Kaavaselostuksessa sivulla 42 on viitattu rakennusjärjestykseen vuodelta 2010. Tämän jälkeen on hyväksytty uusi rakennusjärjestys, joka on tullut voimaan 7.6.2023.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutusta vahvistamalla alueen tunnistettavaa identiteettiä ja edistämällä asuntojen täydennysrakentamista hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaavamuutosalueella, rantaradan pohjoispuolella, on vanha asemamiljöö ja sen jatkeena lännessä metsäinen mäki-alue, jolla on kevyen liikenteen reittejä. Radan vastakkaisella puolella on entistä ratapiha-alueita ja tavara-asemarakennus. Niiden eteläpuolella on Takkatien yritysalue, jonka keskeinen toimija on Teknos Oy:n maalitehdas.

Kaavamuutosalueen pohjoisreunalla kulkee vilkkaasti liikennöity Pitäjänmäentie runkolinjabusseineen. Pitäjänmäentien pohjoispuolella on asemanseudun ajallisesti kerrostunutta korttelirakennetta. Sulkapolun

ympäristöön on rakenteilla uusia asuinkerrostaloja sekä kadunvarren liiketiloja aseman läheisyyteen.

Pääosalla kaava-aluetta on voimassa asemakaava vuodelta 1955.

Kaavamuutosalue on tällä hetkellä yksityisten maanomistajien, Helsingin kaupungin sekä Suomen valtion (Väylävirasto) omistuksessa. Kaavamuutos on tehty yksityisen maanomistajan hakemuksen johdosta. Kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu maanomistajien kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Arviota kaavaratkaisusta aiheutuvista kustannuksista on tarkennettu. Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia kustannustasossa 8/2024 (Maku-indeksi 134.4, 2015 =100) ilman arvonnlisäveroa seuraavasti:

Johtosiirrot	0,3 milj. €
Kadut ja liikennealueet	2,8 milj. €
Yhteensä	3,1 milj. €

Asemakaavamuutoksen toteuttaminen edellyttää kaukolämpöjohdon siirtämistä. Mahdollisia tietoliikennekaapelien siirtokustannuksia ei ole huomioitu. Katualueiden kustannukset sisältävät Pitäjänmäentien levennyksen, baanin ja sen edellyttämät tukimuurit junaradan varrella sekä uudet julkiset aukiot ja katualueet.

Lisäksi kunnallistekniikan muutoksista ja rakentamisesta aiheutuu kustannuksia verkonhaltijoille. Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä HSY on esittänyt vesijohdon siirtoa tehtäväksi kadunrakentamisen yhteydessä ja siirron kustannuksiksi on arvioitu noin 360 000 euroa. Helen Sähköverkko Oy:lle kustannuksia aiheutuu sähköverkkojen ja muuntamotilan rakentamisesta.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaupungille kohdistuu yksityisessä omistuksessa olevien tonttien osalta maankäyttökorvauksia. Maankäyttökorvauksista sovitaan maanomistajan kanssa käytävissä maapoliittisissa neuvotteluissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi kaavaa koskevan maankäyttösopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen 2.9.2024 § 513 ja sopimus on allekirjoitettu.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 23.10.– 23.11.2020. Lautakunnan edellyttämän jatkosuunnittelun ja selvitysten perusteella kaavakarttaan

ja -selostukseen tehtiin seuraavat muutokset ennen nähtäville asettamista:

- Tontin 46125/1 läntisen asuinrakennuksen rakennusala on siirretty Pitäjänmäentien kadun varteen ja tehty vähäisiä muutoksia rakennuksen viereisille aluevarauksille siirron johdosta.
- Asemapuiston AL/s-tonttien käyttötarkoituksimääräykseen on lisätty kahvila- ja ravintolatoiminta.
- Pitäjänmäentien varren katuistutuksia koskeva kaavamääräys on lisätty kaavaehdotukseen.
- Kaavaselostuksen havainnekuva, viitesuunnitelman kuvamateriaali sekä melu-, runkomelu- ja tärinäselvitykset on päivitetty muutosten johdosta.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 3 muistutusta. Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat asemapuiston läpi kulkevan polkupyöräyhteyden tarkempaan suunnitteluun sen sopeuttamiseksi historialliseen puisto- ympäristöön sekä liikenneturvallisuuden lisäämiseksi asemapuistossa, kaksoisvahtituvan käyttämiseen alueelle tarpeellisenä asukastalona, Rantaradankallion reitin esteettömyyteen, uusien rakennusten suurten lasipintojen vaikutuksiin lintujen turvallisuuteen, yleisen pyöräkatoksen saavutettavuuteen sekä kattoterassien mahdollistamiseen kaavassa.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kaupunginmuseo
- Väylävirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- Museovirasto
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helen Sähköverkko Oy

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat historiallisen tielinjauksen tutkimustarpeeseen alueella, sr-merkittyjen kohteiden lisäämääräyksen tarpeeseen, jalankulkusillan liikennealue -merkinnän muuttamiseen katu- tai puistoalueeksi, radanvarren pyörä- ja jalankulkutien kaavamerkinnän muuttamiseen siten, että rautatien huoltoajo on sillä sallittu, yhteistyötarpeisiin Väyläviraston ja kaupungin välillä baanan jatkosuunnittelussa, Teknoksen maalitehtaan onnettomuuksien vaikutusten arviointiselvityksen avaamiseen selostuksessa suhteessa suunniteltuun asuinrakentamiseen pahimman mahdollisen onnettomuuden tarkastelu mukaan lukien, maalitehtaan onnettomuusmahdollisuuksien huomioimiseen kaava-alueen evakuointisuunnitelmissa ja asuinraken-

nusten teknisissä ratkaisuisa, meluselvityksen tarkentamiseen ja tämän pohjalta ilmanlaatu-, parveke-, runkoääni- ja melumääräysten mahdolliseen tarkentamiseen sekä mahdollisten massoittelevaihtoehtojen esittämiseen kaavaselostuksessa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12602 kartta, päivätty 12.5.2020, muutettu 23.10.2020 ja 20.4.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12602 selostus, päivätty 12.5.2020, muutettu 23.10.2020 ja 20.4.2021, päivitetty Kylk:n 20.4.2021 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 12.5.2020, täydennetty 13.4.2021 ja asukastilaisuuden (6.3.2020) muistio
- 4 Muistutukset
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset
- 4 Spoki Oy, asemakaavan laatimis- ja muutoshakemus, Pitäjänmäki, 91-

06.11.2024

Asia/9

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 630

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 46. kaupunginosan (Pitäjänmäki, Reimarla, Pitäjänmäen yritysalue) katu- ja liikennealueiden asemakaavan muutoksen 12.5.2020 päivätyn ja 23.10.2020 sekä 20.4.2021 muutetun piirustuksen nro 12602 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilme-
nevin perustein (muodostuvat uudet korttelit 46109, 46112, 46113,
46114 ja 46125).

07.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 20.04.2021 § 195

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Hankennumero 0563_7

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 12.5.2020 päivätyn ja 23.10.2020 sekä 20.4.2021 muutetun asema-
kaavan muutosehdotuksen nro 12602 hyväksymistä. Asemakaavan
muutos koskee 46. kaupunginosan (Pitäjänmäki, Reimarla, Pitä-
jänmäen yritysalue) katu- ja liikennealueita (muodostuvat uudet
korttelit 46109, 46112, 46113, 46114 ja 46125).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausun-
toihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat
luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työ-

06.11.2024

Asia/9

pajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteke

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Lisäksi lautakunta katsoo, että kaavan kokonaisuuden kannalta kaksoisvahtituvan kehittäminen erilaisia yleisölle avoimia toimintoja yhdistävänä asukastalotyyppisenä kokonaisuutena olisi suotavaa. Siksi se pitää tarkoituksenmukaisena, että kaupunki selvittää mahdollisuudet käynnistää osaltaan tällaisen hankkeen valmistelun.

Käsittely

20.04.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Päätöksen lisätään lausuma: "Lautakunta katsoo, että kaavan kokonaisuuden kannalta kaksoisvahtituvan kehittäminen erilaisia yleisölle avoimia toimintoja yhdistävänä asukastalotyyppisenä kokonaisuutena olisi suotavaa. Siksi se pitää tarkoituksenmukaisena, että kaupunki selvittää mahdollisuudet käynnistää osaltaan tällaisen hankkeen valmistelun."

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Tuomas Rantasen vastaehdotuksen.

13.04.2021 Pöydälle

19.05.2020 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

12.05.2020 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Siv Nordström, arkkitehti, puhelin: 310 37322

[siv.nordstrom\(a\)hel.fi](mailto:siv.nordstrom(a)hel.fi)

Taina Toivanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37433

[taina.toivanen\(a\)hel.fi](mailto:taina.toivanen(a)hel.fi)

Jarkko Nyman, insinööri (teknistaloudelliset asiat), puhelin: 310 37094

[jarkko.nyman\(a\)hel.fi](mailto:jarkko.nyman(a)hel.fi)

Pihla Sillanpää, maisema-arkkitehti, puhelin: 31033671

[pihla.sillanpaa\(a\)hel.fi](mailto:pihla.sillanpaa(a)hel.fi)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 23.11.2020

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Pitäjänmäen asemanseudun asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen ja arkeologian näkökulmasta.

Asemakaavan muutos koskee Pitäjänmäen asemapuistoa vanhoine rakennuksineen sekä radan pohjoispuolen rakentamatonta aluetta asemapuiston länsipuolella. Lisäksi kaava-alueeseen kuuluu Pitäjänmäentien katualuetta.

Kaupunginmuseo on antanut lausunnon kaavahankkeen OAS-vaiheesta (4.4.2019 HEL 2016-009018 T 10 03 03), mutta kaupunginmuseon kannanotot eivät tule ilmi asemakaavan muutoksen selostusosassa (päivätty 12.5.2020) eikä niistä ole myöskään mainintaa vuorovaikutusraportissa. Tämän johdosta kaavaehdotusta koskevassa lausunnossa tuodaan esille myös aiempia kannanottoja ja selvitystarpeita.

Kulttuuriympäristöviranomaisista Museovirasto on lausunnossaan (21.3.2019) tuonut esiin suunnittelualueen kulttuuriympäristön keskeisiä huomioon otettavia arvoja ja painottanut etenkin, että asemapuiston rakennusten rakennuskohtaisten suojelutavoitteiden määrittely vaatii vielä selvittämistä kaavaprosessin aikana. Museovirasto on myös lausunnossaan kirjannut alustavia suojelutavoitteita pohjautuen aiempiin Pitäjänmäen asemapuiston rakennuskantaa koskeviin lausuntoihinsa.

Museovirastolle annetussa vastineessa on pääsääntöisesti vastattu Museoviraston esittämiin huomioihin. Vastineessa todetaan, että kaavan jatkovalmistelun aikana laaditaan alueen kunnostamisesta ja uuden reitin linjaamisesta hankeohjelma, joka toimii puiston tulevan suunnittelun pohjana. Hankeohjelman laatimisessa hyödynnetään alueen ympäristöhistoriallista selvitystä, jossa on annettu tarkempia suosituksia alueen kunnostamiseen kulttuurihistorialliset arvot säilyttäen. Hankeohjelmassa otetaan kantaa kaavamääräyksiä tarkemmin puiston pinnoitteisiin, kalusteisiin, kasvillisuuteen ja alueen läpi linjattavan uuden reittiyhteyden toteuttamiseen. Suojeltujen rakennusten korjaus- ja muutostöitä koskevista suunnitelmista pyydetään kaupunginmuseolta lausunto rakennuslupakäsittelyn yhteydessä rakennusvalvontaviraston

vakioituneena menettelynä. Tämä tulee lisätä sr-kohteiden kaavamääräykseen muodossa; ”Korjaus- ja muutostöitä koskevista suunnitelmista on pyydetty museoviranomaisen lausunto”.

Arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta asemakaavan muutoksessa on huomioitava Suuren rantatien linjaus. Kyseessä on Hämeen Härkätien ohella Suomen tärkein historiallinen maantieyhteys, joka yhdisti Turun ja Viipurin. Suuren rantatien linjaus tuodaan esille myös edellä mainitussa Pitäjänmäen asemanseudun ympäristöhistoriallisessa selvityksessä. Tien merkittävydestä kertoo se, että linjaus säilyneiltä osiltaan kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (RKY).

Pääkaupunkiseudulla pohjoisempi linjaus kulki Espoon Bembölestä Helsingin pitäjän kirkolle ja sieltä Tikkurilan kautta Hakkilaan. Helsingin kaupungin perustamisen (v. 1550) johdosta 1550-luvulla tai sen jälkeen muotoutui eteläisempi linjaus Huopalahden kautta Helsingin Vanhaankaupunkiin ja tämä linjaus kulkee kaava-alueen läpi.

Historiallisten karttojen perusteella Suuren rantatien linjaus on kulkenut kaava-alueen läpi luode-kaakko-suuntaisesti suuntautuen Konalantietä myötäillen nykyään rakentamattomalle metsäiselle rinnealueelle, jolla sijaitsee kevyenliikenteen reititejä, siis aseman länsipuolella. Se on kulkenut nykyisen asemapuiston lounaisosaan ja jatkunut siitä kaakkoon. Tielinja on säilynyt käytössä paikallisena tienä ja myöhemmin kevyen liikenteen väylänä nykyään rakentamattomalla alueella ja on statukseltaan muu kulttuuriperintökohde. Osa linjauksesta on jäänyt pois käytöstä 2000-luvulla ja näkyy penkereenä rinteessä.

Historiallisten teiden tutkimustilanne on Helsingin alueella puutteellinen ja tämän johdosta kyseinen historiallinen tielinja ei ole Museoviraston ylläpitämässä muinaisjäännösrekisterissä, mistä löytyy kohdetietoja myös muista kulttuuriperintökohteista.

Suuren rantatien linjauksen säilyneisyyden arviointi edellyttää lisätutkimuksia maastossa. Vanhan tielinjauksen sijainnin pystyy karkeasti arvioimaan historiallisen kartta-analyysin sekä maastotarkastuksen perusteella ja se vaikuttaa jäävän suunnitellun korttelin 46125 asuinkerrostalotontin 3 alle. Arviosta huolimatta on ennen alueen rakentamista tielinja paikannettava maastossa ja tämän lisäksi tulee suorittaa historiallisen tien tutkiminen kaivauksin. Samoin on syytä tarkastaa koko muuttuvan maankäytön alue mahdollisten arkeologisten kohteiden paikantamiseksi.

Alueen arkeologisen tutkimustarpeen osalta voidaan menetellä seuraavasti:

Ennen kaavan vahvistamista muuttuvan maankäytön alueella sekä Suuren rantatien linjauksella tehdään riittävät arkeologiset tutkimukset. Tieto tutkimusten suorittamisesta merkitään kaavan selostusosaan. Tutkimusten jälkeen asemakaavaan ei tule merkintää suojeltavista arkeologisista kohteista.

Toinen vaihtoehto on, että historiallisen tielinjan arvioidulla kohdalla käytetään esimerkiksi kaavamerkintää ja -määräystä:

Kaavamerkintä: smd

Kaavamääräys: Muu kulttuuriperintökohde (historiallinen tielinja). Rakentamisen alle jäävä osa kulttuuriperintökohdetta. Ennen rakennustöiden aloittamista tulee suorittaa historiallisen tien arkeologiset tutkimukset sekä lähiympäristön kartoittaminen.

Tämän lisäksi tulee kaavaselostukseen kirjata kaava-alueen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta seuraavasti: Ennen rakennustöiden aloittamista tulee suorittaa historiallisen tien arkeologiset tutkimukset sekä muuttuvan maankäytön alueella suorittaa arkeologinen tarkastus. Tutkimusten kustannuksista on sovittava rakennushankkeen toteuttajan kanssa. Asiasta on hyvissä ajoin ennen rakennustöiden aloittamista neuvoteltava alueellisen vastuumuseon kanssa.

Kaavatyön edetessä on kaavoittajan ja alueellisen vastuumuseon edustajien hyvä keskustella Suuren rantatien linjauksen merkitsemisestä kaavaan sekä tarvittaessa muista arkeologiaan liittyvistä aiheista.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo Kulttuuriperintöyksikkö 4.4.2019

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 08.01.2020 § 2

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12602 pohjakartan kaupunginosassa 46 Pitäjänmäki. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12602
Kaupunginosa: 46 Pitäjänmäki
Kartoituksen työnumero: 52/2019
Pohjakartta valmistunut: 27.11.2019
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Riina Helander, puhelin

riina.helander(a)hel.fi

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883

timo.tolkki(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 11.12.2019 § 92

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Arkkitehti Siv Nordström esitteli.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavaa uusia nimiä:

Kaupunkiradankuja–Stadsbansgränden

(katu)

Perustelu: Helsingistä Pitäjänmäen kautta Leppävaaraan kulkevan niin kutsutun kaupunkiradan mukaan. Kaupunkirata valmistui neliraitaiseksi vuonna 2001.

Pitäjänmäen asemapuisto–Sockenbacka stationspark

(puisto)

Perustelu: Pitäjänmäen aseman mukaan. Puiston nimi on ollut aiemmin epävirallisesti käytössä. Pitäjänmäen asema-alue rakentui ja sai nykyisen muotonsa vaiheittain vuosien 1902–1915 aikana. Heti junaliikenteen alkaessa asemaympäristöä koristettiin kukkaistutuksin, mutta varsinainen puistoalue istutettiin vuonna 1905. Asemapuiston kultakausi ulottui 1910-luvulta 1950-luvulle.

Rantaradan puistokuja–Kustbansallén

(jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

Perustelu: Helsingistä Turkuun kulkevan niin kutsutun rantaradan mukaan. Pitäjänmäen asema oli vuonna 1902 valmistuneen Pasilan ja Karjaan välisen yksiraiteisen rautatien ensimmäinen asema.

Rantaradanaukio–Kustbansplatsen

(aukio)

Perustelu: Helsingistä Turkuun kulkevan niin kutsutun rantaradan mukaan. Pitäjänmäen asema oli vuonna 1902 valmistuneen Pasilan ja Karjaan välisen yksiraiteisen rautatien ensimmäinen asema.

Rantaradankallio–Kustbansberget

(lähivirkistysalue)

Perustelu: Helsingistä Turkuun kulkevan niin kutsutun rantaradan mukaan. Pitäjänmäen asema oli vuonna 1902 valmistuneen Pasilan ja Karjaan välisen yksiraiteisen rautatien ensimmäinen asema. Pitäjänmäki-seuralta joulukuussa 2019 saadun tiedon mukaan kallioalueella on ollut seuraavia epävirallisia nimityksiä: Junakallio(t), Junakaltsi(t), Ratakalliot ja Ratikset.

Perusteluiden lähteenä on käytetty Pitäjänmäen aseman ympäristöhistoriallista selvitystä:

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-17-18.pdf>

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

10

Zacharias Topeliusskolanin perusparannuksen hankesuunnitelma

HEL 2024-003235 T 10 06 00

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Taka-Töölöön osoitteeseen Stenbäckinkatu 14 toteutettavan Zacharias Topeliusskolanin perusparannuksen 7.3.2024 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen laajuus on noin 3 774 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 13 800 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tarpeellisuus

Hankkeessa on kyse kuntotutkimuksiin perustuvasta perusparannuksesta.

Perusparannus varmistaa tilojen terveellisyyden, turvallisuuden ja toiminnallisuuden.

Hankkeen sisältö

Perusparannushanke käsittää koko rakennuksen ja pihan. Zacharias Topeliusskolanissa on 130 oppilasta ja samassa rakennuksessa on Toppans förskolassa esiopetuksessa 50 lasta.

Hankkeessa uusitaan huonossa kunnossa oleva vesikatto sekä korjataan vaurioituneet julkisivut ja ikkunat. Sisätiloissa kunnostetaan alapohjat ja välipohjista poistetaan haitta-aineet sekä uusitaan talotekniikkaa. Rakennuksen salaojat ja sadevesikaivot uusitaan. Piha-alueen toimintoja selkiytetään.

Hankkeen toiminnallisena tavoitteena on luoda turvallinen, terveellinen ja tarkoituksenmukainen oppimisympäristö. Perusparannus parantaa tilojen käytettävyyttä ja rakennuksen esteettömyyttä sekä pihan toimivuutta ja turvallisuutta. Rakennuksen tilat luovat pedagogisesti monipuolista toimintaa tukevan kokonaisuuden.

Rakennuksen historialliset ja kaupunkikuvalliset arvot asettavat erityisvaatimuksia perusparannuksen suunnitteluratkaisuille ja toteutukselle. Rakennus on suojeltu s0-merkinnällä.

Hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyönä. Hankkeen suunnittelun aikana on kuultu asiantuntijoina rakennusvalvontapalvelujen ja kaupunginmuseon

edustajia, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistointahenkilöstöä sekä esteettömyysasiamiestä.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1.

Henkilöstön osallistaminen

Koulun ja esiopetuksen edustajat ovat osallistuneet hankkeen valmisteluun tuoden tilasuunnitteluun pedagogisen ja toiminnallisen näkökulman. Osallistamisessa saatu palaute on huomioitu suunnitelmien laadinnassa. Henkilöstö osallistuu käyttäjäkokouksissa myös jatkokehittämiseen.

Hankkeen laajuus

Hankkeen laajuus on noin 3 774 brm², huoneistoala 2 549 htm² ja hyötyala 1 642 hym². Tontin pinta-ala on 8 970 m² ja piha-alueen laajuus on noin 4 845 m².

Kustannukset

Hankkeen kustannukset ovat arvonlisäverottomana yhteensä enintään 13 800 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa.

Tilakustannus kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sisäinen enimmäisvuokra on 30,47 euroa/htm² kuukaudessa eli 931 950 euroa vuodessa. Tästä pääomavuokran osuus on 24,57 euroa/htm²/kk, maanvuokran 1,17 euroa/htm²/kk, ylläpitovuokran 4,06 euroa/htm²/kk ja yleiskustannusten 0,67 euroa/htm²/kk. Neliövuokran perusteena on huoneistoala 2 549 htm². Nykyinen sisäinen vuokra on 20,55 euroa/htm² kuukaudessa eli 628 625 euroa vuodessa. Vuokralaskelma on hankesuunnitelman teknisenä liitteenä. Lopullinen pääomavuokra tarkistetaan urakkavaiheen kustannusten mukaan. Ylläpitovuokra tarkistetaan valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Hankkeen rahoitus

Kaupunkiympäristölautakunta on esittänyt vuoden 2025 talousarvioehdotuksensa liitteenä olevassa talonrakennushankkeiden 10-vuotisessa rakentamishjelmassa hankkeen kustannusarvioksi 13,80 milj. euroa siten, että hankkeen rakentamisaika olisi vuosina 2026-2027.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Hankkeen toteutus- ja ylläpitovastuut ovat kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilat-palvelulla.

Rakennustöiden on tarkoitus alkaa tammikuussa 2026 ja valmistua ke-
säkuussa 2027. Toiminta tiloissa alkaa elokuussa 2027.

Väistötilat

Väistötilat tarvitaan hankkeen valmistumiseen saakka. Väistötilana käy-
tetään osoitteessa Hiekkarannantie 6 sijaitsevia paviljonkeja. Väistötila-
ratkaisu on valmisteltu kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuk-
sen toimialojen yhteistyönä tilojen käyttäjiä osallistaen.

Väistötilojen arvioitu tilakustannus on noin 32 564 euroa kuukaudessa
eli noin 390 767 euroa vuodessa.

Lapsivaikutusten arviointi

Tilojen ja pihan toteutuksella varmistetaan lapsille turvallinen ja terveel-
linen toimintaympäristö. Käyttäjien toiminnalliset tarpeet on otettu huo-
mioon toiminta- ja tilasuunnittelussa. Liikenteen suunnittelulla varmistea-
taan lasten turvalliset kevyen liikenteen yhteydet rakennukseen ja sen
lähialueille. Liikenneyhteyksiin liittyviä riskejä arvioidaan kaupunkitasoi-
sessa yhteistyössä suunnittelun aikana. Suunnittelussa on otettu huo-
mioon lasten turvallinen siirtyminen lähialueen virkistys-, liikunta- ja
kulttuuripalveluihin sekä varmistettu lasten mahdollisuus leikkiin pihalla
ja lähipuistoissa.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston esitys

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on 16.5.2024 § 61 esittänyt
kaupunginhallitukselle, että hankkeen rahoitukseen on varattu talous-
arvion 2024 liitteenä olevassa rakentamishjelmassa vuosiksi 2024–
2033 hankkeen suunnittelulle ja toteutukselle yhteensä 13 830 000 eu-
roa siten, että hankkeen toteutus on vuosina 2025–2026.

Esityksen jälkeen hankkeen rahoitusta on korjattu vastaamaan kau-
punkiympäristölautakunnan talousarvioesityksen 2025 liitteenä olevaa
talonrakentamishankkeiden rakentamishjelmää.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi puoltavan lausunnon 14.5.2024 §
107 perusparannuksen hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma vas-
taa kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää perusparannushankkeen valmistumi-
seen sovitussa aikataulussa, kustannus seurannan ja laadunvalvonnan
tärkeyteen koko prosessin ajalta sekä tilojen suunnitteluun.

Lausunto on kokonaisuudessaan asian päätöshistoriassa.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin hankkeita koskevista hankesuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 hankesuunnitelma Zacharias Topeliuskolanin perusparannus 7.3.2024

Oheismateriaali

1 hankesuunnitelman liitteet 1-4, Zacharias Topeliuskolanin perusparannus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.10.2024 § 656

HEL 2024-003235 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Taka-Töölön osoitteeseen Stenbäckinkatu 14 toteutettavan Zacharias Topeliuskolanin perusparannuksen 7.3.2024 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen laajuus on noin 3 774 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 13 800 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa.

21.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö

06.11.2024

Asia/10

Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 16.05.2024
§ 61

HEL 2024-003235 T 10 06 00

Osoite: Stenbäckinkatu 14 00250 Helsinki, Pysyvä rakennustunnus: 3406, Hankenumero:
2821P21240

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Taka-Töölöön osoitteeseen Stenbäckinkatu 14 toteutettavan Zacharias Topeliuskolanin perusparannuksen 7.3.2024 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäishinta-arvio arvonlisäverottomana on 13 800 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa ja laajuus noin 3774 brm² ehdolla, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Käsittely

16.05.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli projektinjohtaja Jonna Taegen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. tekninen johtaja
Hannu Seppälä

Lisätiedot

Jonna Taegen, projektinjohtaja, puhelin: 050 351 6992
ext-jonna.taegen(a)hel.fi
Juha Leoni, vs. tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 21430
juha.leoni(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.05.2024 § 107

HEL 2024-003235 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon 7.3.2024 päivätystä Zacharias Topeliuskolanin perusparannuksen hankesuunnitelmasta (liite 1).

Lautakunta edellyttää erityistä huomiota ja tarkkuuta kiinnitettävän tilojen valmistumiseen sovitussa aikataulussa, mikä on edellytys lakisääteisten palvelujen toteuttamiselle.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta lausuu hankesuunnitelmasta seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edelleen työkennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Tilojen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota äänieristykseen, äänenvaimennukseen ja valaistukseen. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivotaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta painottaa hankkeen kustannusseuranan ja laadunvalvonnan tärkeyttä koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin.

Esittelijä

ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja
Niclas Grönholm

Lisätiedot

Paula Heikkinen, projektiarkkitehti, puhelin: 31022374
paula.heikkinen(a)hel.fi

Niclas Rönnholm, ruotsinkielisen perusopetuksen päällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi

Jenni Tirronen, ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen päällikkö, puhelin: 310 73014
jenni.tirronen(a)hel.fi

11

Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite merellisen strategian päivittämisestä

HEL 2024-003165 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Helsingin kokoomuksen valtuustoryhmä esittää, että Merellisen Helsingin strategia päivitetään vuosille 2024-2030 toimenpiteiden osalta. Strategiapäivityksessä määritetään toimenpiteet, joilla varmistetaan muun muassa Helsingin saarten saavutettavuus kohtuuhintaisesti. Päivityksessä ehdotetaan vaihtoehtojen selvittämistä siihen, kuinka saarten lauttayhteyksien kustannuksista saadaan kohtuulliset ja miten kilpailutukset pystytään suunnittelemaan hyvissä ajoin ja niin, että ne kannustavat lauttaliikenteen sähköistämiseen. Lausunnossa ehdotetaan muun muassa selvitettäväksi vaihtoehtoina Vallisaaren ja Lonnan reittien lisääminen osaksi HSL:n lauttaliikennettä, kaupungin mahdollinen subventio lauttaliikennöintiin sekä Helsingin itse hankkima lauttakalusto. Lisäksi ehdotetaan Eteläsataman lauttapaikkojen jakoperiaatteiden selkiyttämistä ja Isosaaren avaamista jälleen matkailutoiminnalle.

Helsingin merellisen strategian 2030 toimenpiteiden päivittäminen

Helsingin merellisen strategian 2030 toimenpiteet on tarkoitus päivittää strategiakaudelle 2025-2029. Merellisyyteen liittyvän strategian toimenpiteiden päivitys tuodaan päätöksentekoon uuden kaupunkistrategian 2025-2029 voimaantulon jälkeen ja kytetään kaupunkistrategian merellisyyttä koskeviin kirjauksiin.

Helsingin merellinen strategia

Helsingin merellinen strategia 2030 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 11.3.2019. Strategiateksti tavoitteineen on yhä ajankohtainen. Strategian mukaisesti saariston palveluiden, kuten asiakaslähtöisen ja päästötavoitteet täyttävän vesiliikenteen, sekä saariston huoltotoimintojen kehittäminen on edelleen keskeistä. Samoin tavoite siitä, että merellisen ympäristön tulee toimia alustana kokeiluille, uusille elinkeinoille ja kansainvälisesti ainutlaatuisille tapahtumille. Helsingin tulee suojella arvokasta meriluontoaan. Vaikka Helsingin merellisen strategian tavoitteet ovat yhä ajankohtaisia ja tärkeitä, tulee merellisen strategian toimenpiteet päivittää vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön vaati-

muksia sekä täsmentää tunnistettujen kehitystoimien vastuut ja resursointi.

Helsingin merellisessä strategiassa määritettiin vuosille 2019-2022 yhteensä 19 toimenpidekokonaisuutta ja noin 50 toimenpidettä. Niistä suurin osa käynnistyi ja osa on myös toteutunut. Uusia merellisiä kohteita avattiin virkistykseen vastuullisesti ja suunnitelmallisesti. Saariston kaavat ja infrahankkeet etenivät. Tärkeimpien merellisten kumppanien, kuten merellisten yrittäjien ja merellisiä alueita hallinnoivien Metsähallituksen, Senaatin ja Suomenlinnan hoitokunnan kanssa vahvistettiin yhteiset tavoitteet Helsingin merellisyydelle. Myös kaupungin sisäinen yhteistyö merellisissä asioissa tutkitusti parantui.

Helsingin kaupungin merellisessä strategiassa Isosaari on tunnistettu yhdeksi Helsingin saariston kehitettäväksi kärkikohteeksi, jonka asema-kaavoitukseen tähtääviä toimia on aloitettu yhdessä Senaatti-kiinteistön kanssa saaren yleisölle avaamisen yhteydessä. Senaatti-kiinteistöt ja Helsingin kaupunki ovat aloittaneet alustavat keskustelut ja selvitykset Isosaaren mahdollisesta myynnistä kaupungille. Tavoitteena on löytää ratkaisu, joka mahdollistaisi saaren säilymisen avoimena kaupunkilaisille ja edistäisi sen pitkän tähtäimen kehittämistä yhtenä merellisen Helsingin kärkikohteena.

Helsingin kaupungin tarkastusviraston laatima Merellinen Helsinki – Strategian arviointikertomus vuodelta 2020 tunnisti strategian toteuttamistyöstä onnistumisia mutta myös kehittämistarpeita. Nämä kehittämiskohteet ovat yhä ajankohtaisia ja niiden edistäminen on edellytys Helsingin merellisen strategian tavoitteiden toteutumiselle. Helsingin merellisen strategian toimeenpanosuunnitelman päivityksessä tulee kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin teemoihin.

Saarien saavutettavuus ja vesiliikenne

Tällä hetkellä Helsingin vesiliikenneverkosto koostuu useiden eri saarien omistajien ja hallinnoijien tilaamista palveluista sekä HSL:n järjestämistä joukkoliikenneyhteyksistä. Lisäksi Helsingin aluevesillä toimii lukuisia charter- ja sightseeing-liiketoimintaa harjoittavia toimijoita. Vesiliikenteen kehittäminen ja saariston saavutettavuuden parantaminen on tunnistettu keskeiseksi toimenpiteeksi saariston kehittymisen ja elinvoimaisuuden edellytyksenä.

Ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi kaupunginhallitus on asettanut tavoitteeksi puolittaa vesiliikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä. Ympäristötavoitteiden saavuttaminen pitää sisällään toimenpiteitä yhtenäisemmän reittiverkoston, tehokkaamman ja sähköiselle vesiliikenteelle optimoidut liikennöintireitit sekä kannustimet päästöttömän liikennöinnin toteuttamiseksi. Päästöttömän vesiliikenteen kehitystyö on jo

aloitettu kartoittamalla nykytilaa, sekä laatimalla yleissuunnitelma kehityksen jatkotoimenpiteistä. Nykyisin vesiliikennettä tuotetaan pääosin dieselpolttoöljyä käyttävillä aluksilla, joiden keski-ikä on noin 50 vuotta. Kehitystyötä tulee jatkaa kokonaisvaltaisesti tiiviissä yhteistyössä eri saarikohteiden omistajien ja hallinnoijien, kuten Metsähallituksen ja Suomenlinnan hoitokunnan sekä vesiliikenteen toimijoiden ja HSL:n kanssa.

Saariston saavutettavuuden kehittäminen kohti toimivampaa, yhtenäisemmin hinnoiteltua ja vähäpäästöisempää vesiliikennettä edellyttää vahvempaa painotusta ja kokonaiskoordinaatiota. Tällä hetkellä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala vastaa vapaa-ajan ja virkistykseen vesiliikenteen hankinnasta ja liikennesuunnittelua taas tehdään kaupunkiympäristön toimialalla.

Kaupungin pääperiaatteena vesiliikenteen järjestämisessä on ollut, että vesiliikenteen palvelujen tulee muodostua markkinaehtoisesti. Markkinaehtoinen liikenne toimii pelkillä asiakastuloilla ilman yhteiskunnan maksamaa julkista tukea. Palvelun tuottava yritys vastaa reittien ja aikataulujen suunnittelusta sekä lippujen hinnoittelusta. Markkinaehtoisessa mallissa kaupungin rooli on toimia vesiliikenteen mahdollistajana, mutta kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa liikenteen tarjontaan ovat rajalliset.

Suomenlinnan ja Kruunuvuorenrannan lauttaliikenne muodostavat vesijoukkoliikenteessä poikkeuksen. Suomenlinnassa on ympärivuotista asumista ja sen vuoksi se kuuluu Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän (HSL) järjestämän joukkoliikenteen piiriin, jolloin kaupungin maksamalla tariffituella myös subventoidaan lippujen hintoja. Kruunuvuorenrannan lauttaliikenne palvelee ennen kaikkea alueen asukkaita jokapäiväisessä liikkumisessa. Päätökset HSL:n lippujärjestelmään kuuluvista linjoista, näiden linjojen liikennöinnistä ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan. HSL:n tehtävänä on mahdollistaa joukkoliikenteellä jokapäiväinen ympärivuotinen sujuva liikkuminen koko seudulla, HSL:n joukkoliikenteessä ei ole toistaiseksi ollut puhtaasti virkistys- tai matkailutarkoitusta palvelevia linjoja.

Vesiliikenteen kehittäminen tulee huomioida päivitystyössä omana toimenpidekohtanaan, jossa selvitetään sekä henkilöliikenteen että huolto- ja logistiikkaliikenteen kehitykseen liittyviä kysymyksiä, kuten kilpailutusten järjestäminen, kaluston sähköistäminen, reittien mahdollinen subventointi tai kaupungin oma kalusto.

Rantojen ja saarien infrarakenteet sekä huolto

Elinvoimaisen ja laadukkaita palveluita tuottavan saariston ja rannikon edellytyksenä on toimiva huolto ja toiminnan mahdollistava infrastruk-

tuuri. Helsingin kaupungin tulee varmistaa, että rantojen ja saarien infrastruktuuri vastaa niiden suunniteltua käyttötarkoitusta. Vesiliikenteen sähköistämisen edellyttämää sähköverkkoa rannoilla suunnitellaan ja toteutetaan. Helsinki jatkaa ja parantaa vesihuoltoverkoston kehitystä saarissa ja rannoilla vastaamaan käyttötarvetta sekä ympäristötavoitteita yhdessä Helsingin seudun ympäristöpalveluiden kanssa. Väliaikaiset huoltotukikohdat korvataan suunnittelemalla ja rakentamalla uusi merellinen huoltotukikohta. Vesiliikenne- ja saaristoyrittäjien huolto- ja kotisatamapalveluita parannetaan ja kasvatetaan. Huoltoverkostoa ja huollon tukikohtia tulisi kehittää yhteistyössä saaristossa toimivien kaupungin sisäisen toimijoiden sekä ulkoisten tahojen kanssa yhteistyössä.

Yritysassiakkaiden palveleminen

Tärkeä osa Helsingin vetovoimaa ovat yksityisten palvelutuottajien järjestämät erilaiset toiminnot merellisellä vyöhykkeellä. Yhteistyö kaupungin toimialojen ja ulkoisten kumppaneiden kanssa on vakiintunut, mutta asemakaavoitus ja lupaprosessit ovat nykyisellään hitaita vastaamaan uusien kiinnostavien merellisten hankkeiden tarpeisiin.

Vuonna 2019 ensimmäisen kerran käynnistetty Uusien toimintojen paikat rantareitillä -työ tunnistaa uusille toimintoille sijoittumispaikkoja Helsingin merelliseltä vyöhykkeeltä ja pyrkii vastaamaan yritys-kentän ajankohtaiseen investointihalukkuuteen rantareitillä. Aineisto päivitetään kaupungin toimialojen yhteistyönä kolmen vuoden välein ja on päivitysvaiheessa syksyn 2024 aikana. Työpajoissa on jo tunnistettu merellisiä kehitysalueita. Syksyn 2024 valmistuu myös meriklusteriselvitys, jonka myötä päivitetään muun muassa tietoa alan liikevaihdosta ja henkilömäärästä Helsingissä. Näiden selvitysten avulla voidaan tunnistaa yhteistyömahdollisuuksia helsinkiläisten alan yritysten kanssa.

Kaupunki edelleen kehittää ja selkeyttää olemassa olevia palvelupolkuja yrityksille. Laiturialueiden hallintaa tullaan selkeyttämään ja yritys-luotsit tulevat ottamaan isompaa roolia merellisissä hankkeissa. Olemassa olevien palvelujen lisäksi on kehitettävä nykyisiä toimintamalleja, jotta tulevaisuudessa innovatiiviset merelliset toiminnot ja ratkaisut pääsevät aiempaa nopeammin kaupunkilaisten käyttöön.

Merellisen kehittämisen resurssit ja sisäisten vastuiden selvittäminen

Merellisten asioiden päätäntävalta on hajautunut useille toimialoille, mikä hidastaa kehittämistä. Merellisen strategian toimenpideohjelman päivityksen yhteydessä toimenpiteiden vastuujako on syytä tarkentaa sekä sitouttaa toteuttavat tahot strategian toteuttamiseen ja varaamaan toimenpiteiden toteuttamiseen tarvittavat resurssit. Vuosille 2025-2029 kohdennettavien toimenpiteiden valmistelun yhteydessä on syytä arvioida, miten kaupungin organisoituminen tukee parhaiten tavoitteiden

06.11.2024

Asia/11

toimeenpanoa ja miten vastuutahot, resurssit ja aikataulut kannattaa suunnitella.

Kaupunginkanslian strategiasasto on valmistellut vastauksen yhdessä kaupunkiympäristö-, kulttuuri- ja vapaa-ajantoimialan sekä elinkeino-osaston kanssa.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka on otsikoitu ryhmäaloitteeksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Reetta Sariola, strategiapäällikkö, puhelin: 09 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi
Mia Malin, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 32050
mia.malin(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite 28.02.2024 Pajunen Jenni Merellinen Helsinki tavoitteesta todellisuudeksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kokoomuksen valtuustoryhmä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 632

HEL 2024-003165 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

07.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Reetta Sariola, strategiapäällikkö, puhelin: 09-310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi
Mia Malin, erityisasiantuntija, puhelin: 09-310 32050
mia.malin(a)hel.fi

12

Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite koulutuksesta ammattilaisille haitallisten perinteiden tunnistamiseen, puheeksi ottamiseen ja estämiseen

HEL 2024-004641 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sandra Hagman ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan (27.3.2024), että kaupunki alkaa kouluttaa avainasemassa työskenteleviä ammattilaisiaan haitallisten perinteiden tunnistamisesta, puheeksi ottamisesta ja estämisestä. Aloite on liitteenä 1.

Kunniaan liittyvä väkivalta on väkivallan teemana huomioitu Helsingin kaupungin lähisuhdeväkivallan vastaisessa työssä (Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän ja toimialojen kanssa luotu lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintaohjelma 2024–2025). Ohjelmassa on huomioitu kunniaan liittyvä väkivalta osana lähisuhdeväkivallan ilmiötä ja todettu, että maahanmuuttajataustaisilla naisilla on kohonnut riski kokea väkivaltaa lähisuhteissa. Kunniaan liittyvä kontrolli ulottuu lähisuhteita laajemmaksi, kontrollia tapahtuu laajemmissa yhteisöissä, se on myös valtion rajojen ulkopuolelle ulottuvaa ja on siten monimutkainen, ylijäräinen ilmiö. Kunniaan liittyvä yhteisöllinen väkivalta koskettaa myös suomalaissyntyisiä uskonyhteisöjä tai romaniväestöä. Helsingissä asuvat ulkomaa-laistaustaiset lapset raportoivat kokevansa valtaväestöä enemmän fyysistä väkivaltaa vanhempien taholta (KTT 2023). Kunniaan liittyvän väkivallan muotojen esiintyvyydestä on kuitenkin varsin heikosti saatavissa systemaattista tietoa. THL:n toteuttama kouluterveyskysely toteutetaan kahden vuoden välein ja edellisen kyselyn (v. 2023, vastaajia Helsingin kouluista 23502 lasta) tulosten mukaan vanhempien aiheuttaman väkivallan kokemukset ovat säilyneet vuoden 2021 aiempaa yleisemmällä tasolla. Pääsääntöisesti Helsingin luvut ovat korkeammat kuin koko maassa keskimäärin. Sotepessa kuntalaispalautetta kerätään säännönmukaisesti, mutta palautteissa ei haitallisiin perinteisiin liittyvät näkökulmat nouse esille. Myös esimerkiksi rasismiin liittyvää palautetta annetaan hyvin harvoin, vaikka yleisesti tiedetään sitä esiintyvän. Sen sijaan äitiysneuvolaprosessiin on kehitetty kysely, joka tulee tehdä kaikille maahanmuuttajataustaisille naisille lasten silpomisen riskin tunnistamiseksi. Myös lähisuhdeväkivallasta kysytään äitiysneuvolassa systemaattisesti. Kunniaan liittyvä kontrolli on merkittävän tasa-arvon este. Vaikka Helsinki tekee monialaisesti työtä kunniaan liittyvän

väkivallan vähentämiseksi on tärkeää, että koulutusta ja toimintamalleja entisestään kehitetään.

Ammattilaisten osaamisen kehittäminen on yksi keskeisin painopiste lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintaohjelmassa. Ammattilaisten on tunnistettava väkivallan ilmiö, otettava väkivalta systemaattisesti puheeksi ja arvioitava väkivallan riski. Myös viestintä on keskeisessä roolissa, josta esimerkkinä vuonna 2024 vähemmistökielillä toteutettu kaupunkilaisille suunnattu lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön viestintäkampanja. Lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn liittyvää tietoa ja tukikanavia on koottu kaupungin internet-sivuille: www.hel.fi/lahisuhdevakivalta.

Niinikään valtakunnallisesti teemassa on kehitystyötä käynnissä. Esimerkkinä Suojatie-tutkimushanke (<https://www.oulu.fi/fi/projektit/rajat-ylittava-lastensuojelu-tietoa-ja-palvelupolkuja-suojatie>), jossa tutkitaan rajat ylittäviä lastensuojelun käytäntöjä, ja OKM:ssä käynnissä oleva selvitys lasten lähettämisestä pois perheen luota ulkomaille ”ojennusmatkoille”, jotka ovat äärimmäinen keino kunniaan liittyvään kontrollointiin. Myös Helsingissä on laadittu näistä ojennusmatkoista toimintaohje.

Kaupungin kanslia ja toimialoista sosiaali-, terveys- ja pelastus-, kasvat- tus ja koulutus-, sekä kulttuuri ja vapaa-ajan toimialat ovat huomioineet henkilöstölle suunnatussa koulutustarjonnassaan haitallisten perinteiden tunnistamisen, puheeksi ottamisen ja estämisen (liite 2). Toiminnan tueksi tehdään toimialarajat ylittävää sisäistä ja ulkoista sidosryhmäyhteistyötä (THL:n väkivaltakoordinaattoreiden verkosto, Ihmisoikeusliitto, Monika naiset, Kalliolan settlementiliitto, Suomen pakolaisapu, Poliisin ennaltaestävä yksikkö). Toimintaa tukevat kaupungin itse ja yhteistyötahojen järjestämän koulutustarjonnan lisäksi esimerkiksi ohjeet, toimintaohjelmat ja kaupunkilaisille toteutetut viestintäkampanjat. Jotta kaupunki pystyy edistämään ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista kaikessa toiminnassaan, tematiikka vaatii kuitenkin edelleen pitkäjänteistä työtä, jotta kaupunki voi varmistaa avainasemassa olevan henkilöstön (erityisesti oppilaitosten ja terveydenhuollon henkilöstö) tietoisuuden ja osaamisen ilmiöön puuttumisessa. Olemassa olevat sisäiset ja ulkoiset verkostot edesauttavat asiaa koskevien toimintaohjeiden ajantasaisuuden ja erilaisista henkilöstön ja kaupunkilaisille tarjolla olevan tiedon ja tuen riittävyyden.

Haasteena on, että tieto koulutustarjonnasta ei kattavasti saavuta avainasemassa työskentelevää henkilöstöä. Koulutusviestintää ollaankin kehittämässä kaupunkiyhteisesti ja myös toimialojen oman tarjonnan osalta. Sen ohella toimialojen on syytä huomioida, että koulutukset eivät jäisi pistemäisiksi ja niihin velvoittavuutta tulisi vahvistaa. Lisäksi on suositeltavaa, että tematiikkaan liittyvä osaamisen kehittäminen näkyisi

vahvemmin toimialojen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmissa. Toimialojen on koulutuksen osana ja ohella myös syytä varmistaa, että tarvittavat työkalut ovat ammattilaisten tiedossa ja niitä sovelletaan arkityössä. Työntekijöiden käytössä on oltava selkeät ja yhdenmukaiset toimintaohjeet erilaisiin kunniaväkivaltatilanteisiin ja jo epäilyihin puuttumiseksi. Ohjeiden kokoamisen tukena voi hyödyntää kaupungin laajapohjaisen lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän asiantuntemusta. Haasteena asiassa on myös se, että järjestöjen, jotka tuottavat väkivalttaerityistä palveluja, ollaan nykyisen hallituksen linjausten myötä leikkaamassa vaarantaen järjestöjen toimintaedellytyksiä. Helsinki voisikin esimerkiksi edunvalvonnallisesti huolehtia, että palvelua ja erityiso-saamista on riittävästi tarjolla väkivallan osapuolten auttamiseksi myös tulevaisuudessa.

Esimerkkejä keskeisistä toimenpiteistä:

- Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ja Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ovat järjestäneet viime vuosien aikana aihepiiristä avainroolissa toimivalle henkilöstölleen lukuisia koulutuksia (luentoja, luentosarjoja, koulukiertueita, verkko-oppimissisältöjä; katso liite 1). Osa koulutus-tarjonnasta on kohdennettu laajasti myös kaupungin koko henkilöstölle. Koulutusta on tarjolla ja suunnitteilla myös syksyille 2024 ja siitä eteen-päin.
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla lasten ja nuorten kanssa toimivia on koulutettu ja koulutetaan käyttämään Hyvä-mallia (Hyvinvointia yhdessä). Kuvan toimiala on päättänyt, että kaikki Kuvan asiakastyötä tekevät käyvät vuosien 2024-25 aikana "Lähisuhdeväkivallan tunnistaminen ja puheeksi ottaminen" -koulutuksen ja syksyn 2024 aikana koulu-tetaan toimialalle kolme avainhenkilöä. Niinikään kasvatuksen ja koulu-tuksen toimialan opiskeluhuollon työntekijät on koulutettu Hyvä-mallin käyttöön, lisäksi opetushenkilöstölle tätä koulutusta on tulossa.
- Henkilöstön saataville verkko-oppimisympäristö Oppivaan on raken-nettu perustason verkkokoulutus Lähisuhdeväkivallan tunnistaminen ja puheeksi ottaminen (1h) (suomi, ruotsi, englantia). Siinä kuvataan väki-vallan eri muotoja, seurauksia, puheeksi ottamista ja siihen rakennettu- ja välineitä (kuten THL:n Apotista löytyvä väkivallan suodatin- ja kartoi-tuslomake ja lasten kanssa ETKL:n Turva 10-kysymykset).
- Helsingissä toimii lähisuhdeväkivallan ehkäisyn työryhmä, joka edis-tää lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä kaupunkitasoisesti. Lähisuhdevä-kivallan ehkäisy on osa kaupungin terveyden, hyvinvoinnin ja turvalli-suuden edistämisen (hyte) työtä (<https://hyte.hel.fi/lahisuhdevakivallan-ehkaisy>) ja sitä tehdään yhteistyössä järjestöjen ja muiden yhteistyö-

kumppaneiden kuten THL, Poliisi, HUS ja Syyttäjäviranomaisen kanssa.

- Kaupunginhallituksen helmikuussa 2022 hyväksymä Helsingin kaupungin palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2022–2025 (https://helsinginkaupunki.sharepoint.com/:b:/s/Intra-Tyokulttuuri/EYDYmggTfQVCnDjF3__iQD8BtKWEg0IEvD8shA_uGcLH-Q?e=QXLqh5). Suunnitelman keskiössä on kuntalaisten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen kaupungin palveluissa ja toiminnassa.

- Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) estämisen toimintaohje on laadittu vuonna 2022 osana Väkivalta lapsiperheissä ja lapsen kokemana palveluketjuhanketta (TULSOTE).

- Henkilöstön ja asiakkaiden tueksi on luotu Lasten ja nuorten perheiden matalan kynnyksen palvelumalli.

- Vanhempana Suomessa mallin pilottiprojekti. Helsingissä toteutettiin noin 40 koulutusryhmää maahanmuuttajataustaisille helsinkiläisille vanhemmille, jonka osana käsiteltiin lasten oikeuksia ja oikeutta väkivallattomaan elämään. Ryhmät jatkuvat maahanmuuttopalveluiden toimesta lisätietoa:

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/147247/YP2304_Laajasal_oym.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Ihmiskaupan vastaisen työryhmän laatima ohjeistus, jossa on huomioitu pakkoavioliitot.

- Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn työryhmä ja Väkivalta lapsiperheissä ja lapsen kokemana palveluketjun hanke toteuttivat vuonna 2022 yhteistyössä THL:n, Ihmisoikeusliiton, Monika-naisten, Miehen linja Espoossa ja Helsingin poliisin ennaltaestävän yksikön kanssa webinaarin kuniaan liittyvästä väkivallasta ja siihen puuttumisesta.

- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön viestintäkampanjan Rakaskin ihminen voi satuttaa 2023 yhteydessä rakennettiin verkkosivuille tietoja vähemmistökielillä (arabia, somalia, venäjä, dari). Sisältö perustui kampanjan ohessa laadittuun asiakastiedotteeseen (<https://helsinginkaupunki.sharepoint.com/sites/Intra-Kestava-Helsinki/SitePages/L%C3%A4hisuhdev%C3%A4kivallan-ehk%C3%A4isy.aspx>), jota jaettiin eri sotepalveluissa. Em. kielillä sosiaalisessa mediassa julkaistu tiedote oli suunnattu maahanmuuttajataustaisille ja siinä on mainittu mm. tyttöjen sukuelinten silpominen ja pakkoavioliitot. Tiedotteessa kehoitettiin hakemaan apua mm. Monika naisista.

- Helsingissä on keväällä 2024 käynnistetty lähisuhdeväkivaltatyön avainhenkilöverkosto. Eri alojen ja palveluiden ammattilaisia koulutetaan väkivaltatyöhön. Yhteistyössä mukana on THL ja Pääkaupungin turvakoti ry

- Helsingissä on kehitteillä monitoimijainen malli vakavien ja henkeä uhkaavien väkivaltatilanteiden estämiseksi. Työskentely vastaa riskien arvioimisen velvoitteeseen vakavissa, toistuvissa tilanteissa (valtakunnallisesti käytössä olevan Marak-mallin sijasta). Mallissa on tarkoitus työskennellä väkivallan tekijän ja kokijan kanssa. Helsingin poliisin ennaltaestävä yksikkö on kehittämistyössä mukana. Malliin voi ohjata kunniaan liittyvän väkivallan tilanteita.

- Helsingin kaupungin intranetistä löytyy seuraavia lähisuhdeväkivaltaa koskevia ohjeita:

o Ohje lähisuhdeväkivallan puheeksi ottamiseen ja tunnistamiseen (sis. ohjeet Apotin kartoituslomakkeen käyttöön, väkivaltaa kokeneen palvelupolun sekä eri yhteistyötahojen yhteystiedot)

o Miten ammattilaisten tulee toimia, kun epäillä lapsen kohdistunutta väkivaltaa?

o Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estäminen

Vastaus on valmisteltu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan sekä kaupunginkanslian yhteistyönä.

Aloitteesta on saatu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto. Esitys on saadun lausunnon mukainen. Lausunto on liitteenä 3.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ilkka Eerola, kehittämisspäälikkö, puhelin: 09 310 73694
ilkka.eerola(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite 1 Valtuustoaloite

06.11.2024

Asia/12

- 2 Liite 2 Koulutuksia haitallisten perinteiden tunnistamiseen, puheeksiottamiseen ja estämiseen (v. 2019–2024)
- 3 Liite 3 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto aloitteeseen HEL2024-004641

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 633

HEL 2024-004641 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

21.10.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Kappaleen kolme loppuun lisätään:

"Kunniaan liittyvä kontrolli on merkittävän tasa-arvon este. Vaikka Helsinki tekee monialaisesti työtä kunniaan liittyvän väkivallan vähentämiseksi on tärkeää, että koulutusta ja toimintamalleja entisestään kehitetään."

Kannattaja: Tuomas Rantanen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

07.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Ilkka Eerola, kehittämispäällikkö, puhelin: 09 310 73694
ilkka.eerola(a)hel.fi

13

Valtuutettu Otto Meren aloite yhteiskäyttöautojen toimintaedellytysten parantamiseksi

HEL 2024-003892 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Otto Meri ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin yhteiskäyttöautojen toimintaedellytysten parantamiseksi. Aloite on liitteenä 1.

Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnus on ollut käytössä vuodesta 2015 alkaen, aluksi kokeiluluontoisesti ja vuodesta 2017 alkaen pysyvästi. Tunnus antaa yhteiskäyttöautoyritysten ajoneuvoille merkittävän pysäköintiedun. Tunnuksella voi pysäköidä ilman pysäköintimaksua tai aikarajoitusta kaikilla kaupungin omistamilla tai hallinnoimilla yleisillä alueilla sijaitsevilla pysäköintipaikoilla koko Helsingin alueella, jos niiden aikarajoitus on enemmän kuin 60 minuuttia.

Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnusten ehtojen mukaan tunnuksen hinta on asukaspysäköintitunnuksen hinnan suuruinen. Tällä hetkellä tunnus maksaa 60 euroa kuukaudessa ja vähäpäästöisten ajoneuvojen 45 euroa. Kaupunginhallitus päätti Helsingin uudesta pysäköintipolitiikasta 24.10.2022 § 702 ja asukaspysäköintitunnusten hinnankorotuksista. Hinnankorotukset koskivat myös yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnusta.

Vuoden 2023 huhtikuussa yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksia oli käytössä noin 470. Vuoden 2024 huhtikuussa niitä oli käytössä noin 255. Hinnankorotuksen jälkeen tunnusten määrät ovat vähentyneet merkittävästi.

Kaupunkistrategian yhtenä tavoitteena on kasvattaa joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kulkumuoto-osuutta. Yhteiskäyttöautoja käytetään tehokkaammin kuin yksityisomistuksessa olevia henkilöautoja, jolloin yksi auto palvelee suurempaa joukkoa ihmisiä. Yhteiskäyttöautot lisäävät myös liikkumisen vaihtoehtoja ihmisille, jotka eivät omista autoa.

Kaupunkiympäristölautakunta käsittelee yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen hintaa vielä kuluvan vuoden aikana. Tarvittaessa muita yhteiskäyttöautojen toimintaedellytyksiä tarkistetaan vuoden 2025 aikana.

06.11.2024

Asia/13

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Otto Meren aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 635

HEL 2024-003892 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

07.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 18.06.2024 § 358

HEL 2024-003892 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin yhteiskäyttöautojen toimintaedellytysten parantamiseksi. Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen hintaa tarkastellaan uudelleen vuoden 2024 aikana. Tarvittaessa myöhemmin parannetaan myös muita yhteiskäyttöautojen toimintaedellytyksiä.

Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnus otettiin kokeiluluonteisesti käyttöön kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksellä 13.5.2014. Samassa yhteydessä hyväksyttiin tunnuksen ehdot. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 5.4.2016 ottaa pysäköintitunnuksen pysyvästi käyttöön 1.1.2017 alkaen. Tunnus antaa yhteiskäyttöautoyritysten ajoneuvoille merkittävän pysäköintiedun. Tunnuksella voi pysäköidä ilman pysäköintimaksua tai aikarajoitusta kaikilla kaupungin omistamilla tai hallinnoimilla yleisillä alueilla sijaitsevilla pysäköintipaikoilla koko Helsingin alueella, jos niiden aikarajoitus on enemmän kuin 60 minuuttia.

Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnusten ehtojen mukaan tunnuksen hinta on asukaspysäköintitunnuksen hinnan suuruinen. Tällä hetkellä tunnus maksaa kuukausitasolla 60 euroa ja vähäpäästöinen tunnus 45 euroa. Kaupunginhallitus päätti Helsingin uudesta pysäköintipoliitikasta 24.10.2022. Samassa yhteydessä päätettiin korottaa asukaspysäköintitunnuksen hintaa vuoden 2023 aikana 30 eurolla kahdessa 15 euron erässä alkaen 1.6.2023 ja 1.12.2023. Perusteluina hinnankorotuksille olivat yleinen hintatason nousu, kaupunkitilan merkittävyys ja vaihtoehtoiskustannukset, kunnossapidon laatuvaatimukset sekä pysäköinnin kysynnän ja tarjonnan parempi kohtaavuus. Koska yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnus on saman hintainen kuin asukaspysäköintitunnus, hinnankorotukset koskivat myös yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnusta.

Vuoden 2023 huhtikuussa yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnusia oli käytössä noin 470 kpl. Vuoden 2024 huhtikuussa niitä oli käytössä noin 255 kpl. Tunnusten määrät ovat siis vähentyneet merkittävästi sinä aikana, kun yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen hintaa on korotettu. Määrien vähentymiselle voi toki olla muitakin syitä kuin tunnuksen korotuneet hinnat, mutta suurella todennäköisyydellä hinnankorotukset ovat yksi syy.

Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen hinta nousi merkittävästi vuoden 2023 aikana. Prosentuaalisesti korotus oli suuri, mutta euro-

määräinen korotus oli vähemmän merkittävä varsinkin huomioiden autoilun kokonaiskustannukset. Pysäköintitunnus antaa myös merkittävät pysäköintietuudet koko Helsingin alueella.

Kaupunkistrategian yhtenä tavoitteena on kasvattaa joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kulkumuoto-osuutta. Yhteiskäyttöautoja käytetään tehokkaammin kuin yksityisomistuksessa olevia henkilöautoja, jolloin yksi auto palvelee suurempaa joukkoa ihmisiä. Tällä on positiivinen vaikutus myös pysäköintipaikkojen tehokkaalle käytölle. Yhteiskäyttöautot lisäävät myös liikkumisen vaihtoehtoja ihmisille, jotka eivät omista autoa.

Edellä esitetyillä perusteluilla yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen hintaa tarkastellaan uudelleen vuoden 2024 aikana. Tarvittaessa myöhemmin parannetaan myös muita yhteiskäyttöautojen toimintaedellytyksiä.

11.06.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Juha Hietanen, liikenneinsinööri: 09 310 37120
juha.hietanen(a)hel.fi

14

Valtuutettu Martina Houtsosen aloite psykiatrisista sairaanhoitajista kouluihin

HEL 2024-006008 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Martina Houtsonen ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki ryhtyy selvittämään mahdollisuuksia psykiatristen sairaanhoitajien palkkaamiseksi helsinkiläisiin kouluihin ja oppilaitoksiin. Aloite on liitteenä 1.

Lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen on koko kouluyhteisön asia ja kaikkien oppilaiden kanssa työskentelevien henkilöiden vastuulla. Ensisijaisina toimenpiteinä tulee huolehtia siitä, että kouluissa toimivien psykologien määrä vastaa lakisääteistä mitoitusta ja vakanssit saadaan täytettyä ja että oppilaiden opetuksesta ja hyvinvoinnista huolehditaan perusopetuslain, opetussuunnitelman ja oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti. Opetusta järjestetään siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä.

Kouluterveydenhuollon mielenterveystyö on tärkeä osa koululaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin tehtäviin kuuluu myös mielenterveyden edistäminen ja tukeminen sekä lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin kartoittaminen, ennaltaehkäisy ja hoito.

Helsingin perusopetuksen opetussuunnitelmassa korostuvat hyvinvoinnin merkitys oppimiselle, koulun toimintakulttuurin kehittäminen sekä oppilaan aktiivinen rooli ja vuorovaikutustaidot. Lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa korostetaan opiskelijan hyvinvoinnin ja opiskelukyvyyn tukemista. Turvallisuutta vahvistavan vuorovaikutuskulttuurin luominen ja turvallisten ryhmien rakentaminen on koulujen ja oppilaitosten mielen hyvinvointia edistävää toimintaa. Mielenterveystaitojen tukeminen on osa ympäristöopin oppisisältöjä alakoulussa ja terveystieto-oppiaineen oppisisältöjä yläkoulussa ja lukiossa.

Jokaisessa koulussa ja oppilaitoksessa on oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaisesti järjestetyt opiskeluhuoltopalvelut, joiden tarkoituksena on yhteisöllisen opiskeluhuollon avulla tunnistaa ilmiöitä ja tarjota moniammatillista palvelua oppilaskohtaisesti ja jotka edistävät yhteisöllisen opiskeluhuollon avulla osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä. Opis-

keluhuollon ensisijainen tehtävä on lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy, varhainen tuki, tuentarpeen arviointi ja tarvittaessa hoitoon ohjaus.

Opetussuunnitelman mukaisen työn varmistaminen ja opiskeluhuollon riittävä resursointi on tärkeää lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla tulee varmistaa, että henkilöstöllä on riittävät taidot ja valmiudet tehdä sekä ennaltaehkäisevää että tukevaa työtä oppilaiden ja opiskelijoiden mielenterveyden parantamiseksi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää ammattilaisilta kykyä liittyä yhteiseen työhön nuorten mielenterveyden edistämisen ja tuen asioissa.

Erikoissairaanhoidossa toteutettavan osastohoidon tarjonta on vähentynyt, mikä näkyy koulujen arjessa psyykkisesti vaikeasti oireilevien lasten määrän kasvuna. Lasten ja nuorten psykiatriset palvelut tarvitsevat parannuksia, mutta psykiatristen sairaanhoitajien lisääminen kouluihin ja oppilaitoksiin ei ratkaise tätä ongelmaa. Lasten ja nuorten mielenterveysongelmiin pystytään parhaiten vastaamaan tehostamalla moniammatillista yhteistyötä, panostamalla mielenterveyden ongelmien ennaltaehkäisyyn ja jatkamalla mielenterveyspalvelujen kehittämistä yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Henkilökunnan määrä

Perusopetuksen opiskeluhuollossa kuraattorien määrää on lisätty 19 lisävakanssilla vastaamaan muuttunutta mitoitusastetta. Psykologien lisävakansseja lisättiin perusopetukseen viisi 1.8.2023, mutta psykologien saatavuudessa on yhä haasteita, joita pyritään ratkaisemaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yhteistyönä. Kokonaan ilman psykologipalveluita ei ole yhtään koulua, sillä perusopetuksessa toimii keskitetty konsultaatiopalvelu.

Toisella asteella kaikki psykologivakanssit ovat täynnä. Kouluterveydenhuollossa terveydenhoitajien määrä on yli lakisääteisen mitoitusastetta. Opiskeluterveydenhuollon toisella asteella on ollut vuodesta 2013 lähtien mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistuneita sairaanhoitajia, jotka tarjoavat matalan kynnyksen palveluja mielenterveys- ja päihdeongelmissa. Vakansseja on tällä hetkellä kymmenen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on panostettu lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistamiseen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn vakinaistamalla kouluvalmentajatoiminta 1.8.2023. Toimintaa laajennettiin vuonna 2024, ja tällä hetkellä suomen ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa työskentelee 52 kouluvalmentajaa.

Lisäksi tarveperustaista rahoitusta saavien kaupungin koulujen yläkoululaisille on tarjolla maksutonta matalan kynnyksen liikuntaneuvontapalvelua. KouluPT toiminta on tarkoitettu nuorille, jotka liikkuvat terveytensä kannalta liian vähän esim. opetussuunnitelmaan kuuluvien Move! -mittausten perusteella. KouluPT toiminnan tavoitteena on vaikuttaa liikkumista selittäviin taustatekijöihin, kuten nuorten kokemaan liikunnalliseen pätevyyteen, vertaistukeen ja yhteisöllisyyden tunteeseen. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa toiminnasta ja sen rahoituksesta ja se on määräaikaista toimintaa. Kouluvalmentajien sekä KouluPT:aiden lisäksi perusopetuksessa työskentelee määräaikaaisesti 7 nuoriso-ohjaajaa 7 koulussa ja toisella asteella kaikkiaan 10 nuoriso-ohjaajaa (7 lukioissa, 3 Stadin AO:ssa).

Syksyn 2024 aikana tullaan vakinaistamaan 9 ohjaajaa toiselle asteelle ja 2 peruskoulupuolelle. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä kehitetään yhteistyössä nuorisopalvelujen kanssa. Toisen asteen oppilaitoksissa toimivat myös liikkumisen ammattilaiset osana opiskeluhoitoa vuoden 2024 loppuun, jonka jälkeen toiminnan rahoitus päättyy. Uusien ammattilaisten läsnäolo on tarjonnut oppilaille ja opiskelijoille lisää turvallisia aikuisia, joilla on aikaa kohdata koulu- ja oppilaitosarjessa. Lapset ja nuoret usein myös itse toivovat tällä tavalla läsnä olevia aikuisia arkeensa.

Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketju Helsingissä

Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjussa on kuvattu ikäryhmäkohtaisesti lasten ja nuorten mielenterveyttä tukevat palvelut, mielenterveyden tutkimuksen, hoidon ja kuntoutuksen palvelut sekä eri toimijoiden tehtävät, eri toimijoiden välinen yhteistyö ja konsultaatiokanavat. Palveluketjukuvaus on valmistunut vuonna 2023, ja sitä arvioidaan ja päivitetään osana normaalitoimintaa.

Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on käytössä lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palvelumalli, johon on koottu yhteen lasten ja nuorten ja perheiden palvelut. Malli auttaa ammattilaisia huolen tunnistamisessa ja tuen järjestämisessä.

Kouluterveydenhuolto osallistuu koulun yhteisölliseen työhön, kuten terveysneuvontaan päihteiden haittavaikutuksista, terveyden edistämisen teemapäiviin ja alueelliseen yhteistyöhön poliisin kanssa. Kouluterveydenhuolto ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalvelut tarjoaa lakisääteisesti palvelut koulussa ja oppilaitoksessa oleville opiskelijoille. Osana määräaikaistarkastuksia selvitetään terveystarkastuksissa lasten ja nuorten terveyttä, myös mielenterveysoireita ja päihteiden käyttöä.

Erityisen tuen tarpeen vuoksi sovituilla vastaanotoilla selvitetään ja seurataan asiakkaiden terveydentilaa. Epäiltyjen mielenterveyssairauksien alkuselvitystä, kartoitusta ja hoitoonohjausta toteutetaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Hoito ja diagnosointi toteutuu pääosin muissa palveluissa, lukuun ottamatta nuorten ADHD:n perustason hoitoa 7–17 vuoden ikäisillä koululaisilla ja toisen asteen opiskelijoilla, joiden lääkehoito toteutetaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Syksyn aikana arvioidaan tarvetta perustaa keskitetty yksikkö, joka huolehtisi ADHD:n lääkehoidon toteuttamisesta koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa lakisääteisten perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn kriteerien mukaisesti. Jos keskitetty yksikkö perustetaan, olisivat psykiatriset sairaanhoitajat luonteva osa tätä yksikköä.

Kouluterveydenhuollossa, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa sekä nuorisotyössä on lisätty näyttöön perustuvien psykososiaalisten interventioiden koulutusta ja käyttöä. Keskitetyn konsultaatiopalvelun tuella jokaiseen kouluun on järjestetty psykologipalvelut. Lapsiperheiden palveluissa on otettu käyttöön HYVÄ (Hyvinvointia yhdessä) -malli, joka parantaa yhteistä käsitystä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tekijöistä.

Opiskeluterveydenhuollon toisella asteella on ollut vuodesta 2013 lähtien mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistuneita sairaanhoitajia, jotka tarjoavat matalan kynnyksen palveluja mielenterveys- ja päihdeongelmissa. Vakansseja on tällä hetkellä kymmenen. Suurin osa opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajista ja sairaanhoitajista on koulutettu erilaisten lyhytinterventioiden tai terapiamenetelmien käyttöön.

Helsingissä on neljä matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupistettä (Mieppi) ja oma lyhytterapiayksikkö. Nämä palvelevat 13 vuotta täyttäneitä nuoria ja aikuisia. Lyhytpsykoterapiaa järjestetään palvelusetelillä. Nuorisosasema on tarkoitettu 13–23-vuotiaille nuorille, joiden mielenterveyden ongelma ei helpotu tai väisty perustason menetelmien avulla ja joiden ongelma ei ole niin vaikea-asteinen, että nuori täyttäisi HUS nuorisopsykiatrian pääsykriteerit.

Lastensuojelutarpeen arvioinnissa sekä lastensuojelun asiakkuuksissa olevien lasten ja nuorten hoidon tarpeen arviointia ja pääsyä mielenterveyspalveluihin tehostetaan uudistamalla yhteistyökäytäntöjä lastensuojelun ja terveydenhuollon välillä. Erityisesti vakavasti ja toistuvasti rikollisella käyttäytymisellä ja/tai päihteiden käytöllä oireileville nuorille suunnattua psykiatrista osaamista vahvistetaan.

Monialaista palvelujen koordinoitua parannetaan siten, että palvelujen koordinoitua tarvitseville lapsille nimetään sosiaalihuoltolain mukaisen omatyöntekijän lisäksi terveydenhuollon palveluja koordinoiva hoitovas-

taava, joka varmistaa lapsen ja nuoren pääsyn tarvittaviin tutkimuksiin ja mielenterveyspalveluihin.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kokeilu

Helsingin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa toteutettiin vuosina 2007–2012 kokeilu, jossa muutamissa peruskouluissa työskenteli psykiatrisia sairaanhoitajia. Kokeilu osoitti, että eri kouluissa toimineet psykiatriset sairaanhoitajat eivät pystyneet luomaan ennaltaehkäisevää ja yhtenäistä työskentelymallia. Tämän perusteella todettiin, ettei mallia kannata laajentaa peruskouluihin. Sen sijaan psykiatriset sairaanhoitajat siirrettiin osaksi opiskeluterveydenhuoltoa, jossa sairaanhoito ja hoitolliset mielenterveyspalvelut kuuluvat luontevasti kokonaisuuteen.

Kouluterveydenhuollon näkökulmasta keskitetyt moniammatilliset yksiköt tarjoavat paremmin toimivia, tuloksekkaampia ja tehokkaampia mielenterveyspalveluja lapsille ja nuorille kuin yksittäisten psykiatristen sairaanhoitajien palkkaaminen kouluihin. Keskitetyn mallin avulla voidaan paremmin taata ennaltaehkäisevä työote, henkilöstön osaamisen kehittäminen, tarpeenmukainen työnohjaus sekä työyhteisön tuki.

Psykologien saatavuuteen liittyy edelleen haasteita, joita ratkaistaan yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kanssa. Mielenterveystyöhön osallistuu monia ammattiryhmiä. On tärkeää huomioida esimerkiksi kuraattorien, terveydenhoitajien ja toisella asteella työskentelevien psykiatristen sairaanhoitajien merkittävä panos lasten ja nuorten mielenterveyden edistämässä. Lisäksi hyvä opettaja tuo lapsen elämään turvaa ja tarjoaa hyvän aikuisen mallin, mikä osaltaan tukee lasten ja nuorten mielenterveyttä.

Vaikutusten arviointi

Vanhemman ja lapsen välinen varhainen vuorovaikutus on keskeinen tekijä lapsen mielenterveyden kehittymiselle. Myös päivähoito, varhaiskasvatus ja koulu vaikuttavat merkittävästi siihen, millaiset valmiudet lapsi saa käsitellä pettymyksiä ja vastoinkäymisiä elämässään. Vanhempien ja perheen omat voimavarat, kyky tukea lapsen kasvua ja kehitystä riittävällä tavalla, lapsen kyvykyys ja hyvä sosiaalinen pääoma voivat toimia suojaavina tekijöinä. Lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen lisää heidän osallisuuttaan, hyvinvointiaan ja voimavarojaan monipuolisesti.

Mielenterveysongelmien ehkäisy auttaa lapsia ja nuoria integroitumaan yhteiskuntaan ja kasvamaan sen täysivaltaisiksi jäseniksi, mikä puolestaan vähentää yhteiskunnan kustannuksia. Parhaat tulokset mielenterveyden edistämässä saavutetaan tehokkaasti järjestetyillä, laaja-

alaisilla ja oikea-aikaisilla palveluilla, joita tarjoaa koulutettu ja ammattitaitoinen henkilöstö.

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan sekä kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnot. Esitys on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 24.04.2024 Houtsonen Martina Psykiatrisia sairaanhoitajia kouluihin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 625

HEL 2024-006008 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö

Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 01.10.2024 § 267

HEL 2024-006008 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Martina Houtsosen ja 25 muun valtuutetun liitteenä olevasta valtuustoaloitteesta, joka koskee psykiatristen sairaanhoitajien lisäämistä kouluihin:

Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki ryhtyy heti selvittämään mahdollisuuksia psykiatristen sairaanhoitajien palkkaamiseksi helsinkiläisiin kouluihin ja oppilaitoksiin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että lasten ja nuorten mielen-terveyden edistäminen on koko koulu yhteisön asia ja kaikkien oppilaiden kanssa työskentelevien henkilöiden vastuulla. Lautakunta näkee ensisijaisena toimenpiteenä, että oppilaiden opetuksesta ja hyvinvoinnista huolehditaan perusopetuslain, opetussuunnitelman ja oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti. Näin ollen opetusta järjestetään siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä.

Helsingin perusopetuksen opetussuunnitelmassa korostuvat hyvinvoinnin merkitys oppimiselle, koulun toimintakulttuurin kehittäminen sekä oppilaan aktiivinen rooli ja vuorovaikutustaidot. Lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa korostetaan opiskelijan hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn tukemista. Turvallisuutta vahvistavan vuorovaikutuskulttuurin luominen ja turvallisten ryhmien rakentaminen on koulujen ja oppilaitosten mielen hyvinvointia edistävää toimintaa. Mielen terveystaitojen tukeminen on osa ympäristöopin oppisisältöjä alakoulussa ja terveystieto-oppiaineen oppisisältöjä yläkoulussa ja lukiossa.

Jokaisessa koulussa ja oppilaitoksessa on oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaisesti järjestetyt opiskeluhuoltopalvelut, jotka edistävät yhteisöllisen opiskeluhuollon avulla osallisuutta, hyvinvointia ja tervettä. Yksilöllisen opiskeluhuollon kautta tarjotaan varhaista tukea oppilas- ja opiskelijakohtaisesti. Tämän lisäksi lautakunta toteaa, että Helsingissä on täydennetty lakisääteisiä terveydenhoitajien palveluja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Lisäksi Helsingissä on neljä matalan kynnyksen mielen terveystalvopalvelupistettä (Mieppi), jonne ohjataan tarvittaessa

koululaisia ja opiskelijoita. Mieppi palvelee 13 vuotta täyttäneitä nuoria ja aikuisia.

Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että opetussuunnitelman mukaisen työn varmistaminen ja opiskeluhuollon riittävä resursointi on tärkeää lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Toimialalla tulee varmistaa, että henkilöstöllä on riittävät taidot ja valmiudet tehdä sekä ennaltaehkäisevää että tukevaa työtä oppilaiden ja opiskelijoiden mielenterveyden parantamiseksi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää ammattilaisilta kykyä liittyä yhteiseen työhön nuorten mielenterveyden edistämisen ja tuen asioissa. Lasten ja nuorten psykiatriset palvelut tarvitsevat parannuksia, mutta psykiatristen sairaanhoitajien lisääminen kouluihin ja oppilaitoksiin ei ratkaise tätä ongelmaa. Lasten ja nuorten mielenterveysongelmiin pystytään parhaiten vastaamaan tehostamalla moniammatillista yhteistyötä, panostamalla mielenterveyden ongelmien ennaltaehkäisyyn ja jatkamalla mielenterveyspalvelujen kehittämistä yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Peruskouluihin ja oppilaitoksiin on lisätty ammattilaisten määrää

Perusopetuksen opiskeluhuollossa kuraattorien määrää on lisätty 19 lisävakanssilla vastaamaan muuttunutta mitoitus- ja psykologien lisävakansseja lisättiin perusopetukseen viisi 1.8.2023, mutta psykologien saatavuudessa on yhä haasteita, joita pyritään ratkaisemaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yhteistyönä. Kokonaan ilman psykologipalveluita ei ole yhtään koulua, sillä perusopetuksessa toimii keskitetty konsultaatiopalvelu.

Toisella asteella kaikki psykologivakanssit ovat täynnä. Kouluterveydenhuollossa terveydenhoitajien määrä on yli lakisääteisen mitoituksen. Opiskeluterveydenhuollon toisella asteella on ollut vuodesta 2013 lähtien mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistuneita sairaanhoitajia, jotka tarjoavat matalan kynnyksen palveluja mielenterveys- ja päihdeongelmissa. Vakansseja on tällä hetkellä kymmenen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on panostettu lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistamiseen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn vakinaistamalla kouluvalmentajatoiminta 1.8.2023. Toimintaa laajennettiin vuonna 2024, ja tällä hetkellä suomen ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa työskentelee 52 kouluvalmentajaa.

Lisäksi tarveperustaista rahoitusta saavien kaupungin koulujen yläkoululaisille on tarjolla maksutonta matalan kynnyksen liikuntaneuvontapalvelua. KouluPT toiminta on tarkoitettu nuorille, jotka liikkuvat terveytensä kannalta liian vähän esim. opetussuunnitelmaan kuuluvien Move! -mittausten perusteella. KouluPT toiminnan tavoitteena on vaikuttaa liikkumista selittäviin taustatekijöihin, kuten nuorten kokemaan liikun-

nalliseen pätevyyteen, vertaistukeen ja yhteisöllisyyden tunteeseen. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa toiminnasta ja sen rahoituksesta ja se on määräaikaista toimintaa. Kouluvalmentajien sekä KouluPT:aiden lisäksi perusopetuksessa työskentelee määräaikaaisesti 7 nuoriso-ohjaajaa 7 koulussa ja toisella asteella kaikkiaan 10 nuoriso-ohjaajaa (7 lukioissa, 3 Stadin AO:ssa). Syksyn 2024 aikana tullaan vakinaistamaan 9 ohjaajaa toiselle asteelle ja 2 peruskoulupuolelle. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä kehitetään yhteistyössä nuorisopalvelujen kanssa. Toisen asteen oppilaitoksissa toimivat myös liikunnan ammattilaiset osana opiskeluhoitoa vuoden 2024 loppuun, jonka jälkeen toiminnan rahoitus päättyy. Uusien ammattilaisten läsnäolo on tarjonnut oppilaille ja opiskelijoille lisää turvallisia aikuisia, joilla on aikaa kohdata. Lapset ja nuoret usein myös itse toivovat läsnä olevia ja turvallisia aikuisia, joilla on aikaa kohdata koulu- ja oppilaitosarjessa.

Yhteenveto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että psykiatristen sairaanhoitajien lisääminen kouluihin ja oppilaitoksiin ei ole ensisijainen ratkaisu lasten ja nuorten mielenterveysongelmiin. Sen sijaan lautakunta korostaa, että lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen on koko koulu-yhteisön asia ja kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa työskentelevien henkilöiden vastuulla. Työssä tulee panostaa ensisijaisesti ennaltaehkäisyyn, lainsäädännön ja opetussuunnitelman mukaisen työn toteuttamiseen, moniammatillisen yhteistyön tehostamiseen sekä opiskeluhoollon riittävään resursointiin. Kouluissa ja oppilaitoksissa on jo lisätty ammattilaisten määrää, kuten kuraattoreita, psykologeja, kouluvalmentajia, nuoriso-ohjaajia ja liikunnan ammattilaisia, sekä kehitetty palveluita eri toimijoiden kanssa oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Käsittely

01.10.2024 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Marko Hamilo: Lautakunta päättää palauttaa esityksen uudelleen valmisteltavaksi siten, että psykiatristen hoitajien määrää kouluissa ja oppilaitoksissa lisätään.

Psykiatristen sairaanhoitajien työnkuvaan kuuluu keskeisesti konkreettiset keinot, joista heillä on erityistä osaamista ja joista on hyötyä oppilaille, joilla on mielenterveyden ongelmia tai kehityksellisiä neuropsykiatrisia häiriöitä. Koulupsykologeista on sekä Helsingissä että muualakin Suomessa edelleen huutava pula, eikä isoa osaa viroista ole saatu täytettyä, joten koulupsykologien virkojen lisääminen ei ole ratkaisu.

Opetussuunnitelmasta nouseva tavoite siitä, että koko kouluuyhteisö tukee oppilaiden mielenterveyden edistämistä, ei korvaa tarvetta psykiatriselle erityisosaamiselle, joka on vuosien koulutuksen ja kokemuksen tuomaa, menetelmälähtöistä ja näyttöön perustuvaa hoitoa. Monilla lapsilla kynnys lähteä tällaisiin kaukana kotoa oleviin keskitettyihin yksiköihin on huomattavasti korkeampi kuin oman koulun tai oppilaitoksen tiloissa tapahtuvat käynnit, jonka takia iso osa lapsista tippuisi avun piiristä.

Psykiatristen sairaanhoitajien työskentelystä peruskouluissa on laajaa ja erittäin hyväksi havaittua kokemusta mm. Turussa, Kuopiossa ja Keusoten alueella, joissa palvelulle todettiin olevan paljon kysyntää ja toiminta on koettu vaikuttavaksi.

Marko Hamilon palautusehdotus raukesi kannattamattomana.

10.09.2024 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilaiden hyvinvointipäällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Niclas Rönnholm, ruotsinkielisen perusopetuksen päällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi

Riina Ståhlberg, opiskelijahuollon päällikkö, puhelin: 310 26018
riina.stahlberg(a)hel.fi

Nina Malaska, Ruotsinkielisen vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin: 09-31070077

nina.malaska(a)hel.fi

Elina Rautiainen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22 148
elina.rautiainen(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 01.10.2024 § 207

HEL 2024-006008 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Martina Houtsosen ja 25 muun valtuutetun aloitteesta koulujen psykiatrisia sairaanhoitajia seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki ryhtyy selvittämään mahdollisuuksia psykiatristen sairaanhoitajien palkkaamiseksi helsinkiläisiin kouluihin ja oppilaitoksiin.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen on koko kouluuyhteisön asia ja kaikkien oppilaiden kanssa työskentelevien henkilöiden vastuulla. Lautakunta näkee ensisijaisena toimenpiteenä huolehtia siitä, että kouluissa toimivien psykologien määrä vastaa lakisääteistä mitoitusta ja vakanssit saadaan täytettyä. Tämän lisäksi lautakunta toteaa, että Helsingissä on täydennetty lakisääteisiä terveydenhoitajien palveluja opiskeluterveydenhuollossa. Toisella asteella on 10 mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistuneen sairaanhoitajan palvelut 16 vuotta täyttäneille opiskelijoille.

Kouluterveydenhuollon mielenterveystyö on tärkeä osa koululaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin tehtäviin kuuluu myös mielenterveyden edistäminen ja tukeminen sekä lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin kartoittaminen, ennaltaehkäisy ja hoito.

Jokaisessa peruskoulussa on opiskeluhoitolaik mukaisesti järjestetyt opiskeluhoitopalvelut, joiden tarkoituksena on yhteisöllisen opiskeluhoollon avulla tunnistaa ilmiöitä ja tarjota moniammatillista palvelua oppilaskohtaisesti. Opiskeluhoollon ensisijainen tehtävä on lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy, varhainen tuki, tuentarpeen arviointi ja tarvittaessa hoitoon ohjaus.

Erikoissairaanhoidossa toteutettavan osastohoidon tarjonta on vähentynyt, mikä näkyy koulujen arjessa psyykkisesti vaikeasti oireilevien lasten määrän kasvuna. Lasten ja nuorten psykiatriset palvelut tarvitsevat parannuksia, mutta psykiatristen sairaanhoitajien lisääminen kouluihin ei ratkaise tätä ongelmaa. Lasten ja nuorten mielenterveysongelmiin pystytään parhaiten vastaamaan tehostamalla moniammatillista yhteistyötä ja jatkamalla mielenterveyspalvelujen kehittämistä yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketju Helsingissä

Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjussa on kuvattu ikäryhmäkohtaisesti lasten ja nuorten mielenterveyttä tukevat palvelut, mielenterveyden tutkimuksen, hoidon ja kuntoutuksen palvelut sekä eri toimijoiden tehtävät, eri toimijoiden välinen yhteistyö ja konsultaatiokanavat. Palveluketjukuvaus on valmistunut vuonna 2023, ja sitä arvioidaan ja päivitetään osana normaalitoimintaa.

Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on käytössä lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palvelumalli, johon on koottu yhteen lasten ja nuorten ja perheiden palvelut. Malli auttaa ammattilaisia huolen tunnistamisessa ja tuen järjestämisessä.

Kouluterveydenhuolto osallistuu koulun yhteisölliseen työhön, kuten terveysneuvontaan päihteiden haittavaikutuksista, terveyden edistämisen teemapäiviin ja alueelliseen yhteistyöhön poliisin kanssa. Kouluterveydenhuolto ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalvelut tarjoaa lakisääteisesti palvelut koulussa ja oppilaitoksessa oleville opiskelijoille. Osana määräaikaistarkastuksia selvitetään terveystarkastuksissa lasten ja nuorten terveyttä, myös mielenterveysoireita ja päihteiden käyttöä. Erityisen tuen tarpeen vuoksi sovituilla vastaanotoilla selvitetään ja seurataan asiakkaiden terveydentilaa. Epäiltyjen mielenterveyssairauksien alkuselvitystä, kartoitusta ja hoitoonohjausta toteutetaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Hoito ja diagnosointi toteutuu pääosin muissa palveluissa, lukuun ottamatta nuorten ADHD:n perustason hoitoa 7–17 vuoden ikäisillä koululaisilla ja toisen asteen opiskelijoilla, joiden lääkehoito toteutetaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Syksyn aikana arvioidaan tarvetta perustaa keskitetty yksikkö, joka huolehtisi ADHD:n lääkehoidon toteuttamisesta koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa lakisääteisten perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn kriteerien mukaisesti. Jos keskitetty yksikkö perustetaan, olisivat psykiatriset sairaanhoitajat luonteva osa tätä yksikköä.

Kouluterveydenhuollossa, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa sekä nuorisotyössä on lisätty näyttöön perustuvien psykososiaalisten interventioiden koulutusta ja käyttöä. Keskitetyn konsultaatiopalvelun tuella jokaiseen kouluun on järjestetty psykologipalvelut. Lapsiperheiden palveluissa on otettu käyttöön HYVÄ (Hyvinvointia yhdessä) -malli, joka parantaa yhteistä käsitystä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tekijöistä.

Opiskeluterveydenhuollon toisella asteella on ollut vuodesta 2013 lähtien mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistuneita sairaanhoitajia, jotka tarjoavat matalan kynnyksen palveluja mielenterveys- ja päihdeongelmissa. Vakansseja on tällä hetkellä kymmenen. Suurin osa opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajista ja sairaanhoitajista on koulutettu erilaisten lyhytinterventioiden tai terapiamenetelmien käyttöön.

Helsingissä on neljä matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupistettä (Mieppi) ja oma lyhytterapiayksikkö. Nämä palvelevat 13 vuotta täyttäneitä nuoria ja aikuisia. Lyhytpsykoterapiaa järjestetään palvelusetelillä. Nuorisosaama on tarkoitettu 13–23-vuotiaille nuorille, joiden mielenterveyden ongelma ei helpotu tai väisty perustason menetelmien avulla ja joiden ongelma ei ole niin vaikea-asteinen, että nuori täyttäisi HUS nuorisopsykiatrian pääsykriteerit.

Lastensuojelutarpeen arvioinnissa sekä lastensuojelun asiakkuuksissa olevien lasten ja nuorten hoidon tarpeen arviointia ja pääsyä mielenterveyspalveluihin tehostetaan uudistamalla yhteistyökäytäntöjä lasten-

suojelun ja terveydenhuollon välillä. Erityisesti vakavasti ja toistuvasti rikollisella käyttäytymisellä ja/tai päihteiden käytöllä oireileville nuorille suunnattua psykiatrista osaamista vahvistetaan.

Monialaista palvelujen koordinointia parannetaan siten, että palvelujen koordinointia tarvitseville lapsille nimetään sosiaalihuoltolain mukaisen omatyöntekijän lisäksi terveydenhuollon palveluja koordinoiva hoitovastaava, joka varmistaa lapsen ja nuoren pääsyn tarvittaviin tutkimuksiin ja mielenterveyspalveluihin.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kokeilu

Helsingin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa toteutettiin vuosina 2007–2012 kokeilu, jossa muutamissa peruskouluissa työskenteli psykiatrisia sairaanhoitajia. Kokeilu osoitti, että eri kouluissa toimineet psykiatriset sairaanhoitajat eivät pystyneet luomaan ennaltaehkäisevää ja yhtenäistä työskentelymallia. Tämän perusteella todettiin, ettei mallia kannata laajentaa peruskouluihin. Sen sijaan psykiatriset sairaanhoitajat siirrettiin osaksi opiskeluterveydenhuoltoa, jossa sairaanhoito ja hoitolliset mielenterveyspalvelut kuuluvat luontevasti kokonaisuuteen.

Kouluterveydenhuollon näkökulmasta keskitetyt moniammatilliset yksiköt tarjoavat paremmin toimivia, tuloksekkaampia ja tehokkaampia mielenterveyspalveluja lapsille ja nuorille kuin yksittäisten psykiatristen sairaanhoitajien palkkaaminen kouluihin. Keskitetyn mallin avulla voidaan paremmin taata ennaltaehkäisevä työote, henkilöstön osaamisen kehittäminen, tarpeenmukainen työnohjaus sekä työyhteisön tuki.

Psykologien saatavuuteen liittyy edelleen haasteita, joita ratkaistaan yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kanssa. Mielenterveystyöhön osallistuu monia ammattiryhmiä. On tärkeää huomioida esimerkiksi kuraattorien, terveydenhoitajien ja toisella asteella työskentelevien psykiatristen sairaanhoitajien merkittävä panos lasten ja nuorten mielenterveyden edistämässä. Lisäksi hyvä opettaja tuo lapsen elämään turvaa ja tarjoaa hyvän aikuisen mallin, mikä osaltaan tukee lasten ja nuorten mielenterveyttä.

Vaikutusten arviointi

Vanhemman ja lapsen välinen varhainen vuorovaikutus on keskeinen tekijä lapsen mielenterveyden kehittymiselle. Myös päivähoito, varhaiskasvatus ja koulu vaikuttavat merkittävästi siihen, millaiset valmiudet lapsi saa käsitellä pettymyksiä ja vastoinkäymisiä elämässään. Vanhempien ja perheen omat voimavarat, kyky tukea lapsen kasvua ja kehitystä riittävällä tavalla, lapsen kyvykkyys ja hyvä sosiaalinen pääoma voivat toimia suojaavina tekijöinä. Lasten ja nuorten mielenterveyden

edistäminen lisää heidän osallisuuttaan, hyvinvointiaan ja voimavarojaan monipuolisesti. Mielenveysongelmien ehkäisy auttaa lapsia ja nuoria integroitumaan yhteiskuntaan ja kasvamaan sen täysivaltaisiksi jäseniksi, mikä puolestaan vähentää yhteiskunnan kustannuksia. Parhaat tulokset mielenveyden edistämiseksi saavutetaan tehokkaasti järjestetyillä, laaja-alaisilla ja oikea-aikaisilla palveluilla, joita tarjoaa koulutettu ja ammattitaitoinen henkilöstö.”

Käsittely

01.10.2024 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Asiassa tehtiin seuraava ehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Pyydetään palautettavaksi valmisteluun, jotta voitaisiin harkita pilottihankkeena perustettavaksi määräaikaista psykiatrisen sairaanhoitajan tehtäviä, joiden työpanos jaettaisiin helsinkiläisten peruskoulujen kesken. Peruskouluissa psykiatriset sairaanhoitajat toisivat jo monilla hyvinvointialueilla vaikuttavaksi ja tarpeelliseksi havaitun palvelun lähelle oppilaita sekä toisaalta myös opettajia, joista monet kokevat psykiatristen sairaanhoitajien heille antaman ohjauksen ja erilaisten oppilaita tukevien keinojen jakamisen erityisen konkreettisenä ja hyödyllisenä.

Psykiatristen sairaanhoitajien tarjoamalla työpanoksella voitaisiin pilottihankkeen aikana korjata osaltaan peruskouluissa olevaa pulaa koulupsykologeista, johon ei ole tiedossa nopeaa ratkaisua lähivuosina. Silti psykiatristen sairaanhoitajien työnkuva on koettu muilla hyvinvointialueilla niin vaikuttavaksi, että pilottihankkeen perusteella on syytä arvioida, täydentäisikö se koulupsykologien ja kouluterveydenhoitajien palveluita, joissa pääpaino on monesti erilaisissa tutkimuksissa sekä määräaikaistarkastuksissa. Psykiatristen sairaanhoitajien palkkaukseen saataisiin varat nyt täyttämättä jääneistä koulupsykologien viroista.

Opetussuunnitelmasta nouseva tavoite siitä, että koko kouluyhteisö tukee oppilaiden mielenveyden edistämistä, ei korvaa tarvetta psykiatriselle erityisosaamiselle, joka on vuosien koulutuksen ja kokemuksen tuomaa, menetelmälähtöistä ja näyttöön perustuvaa hoitoa. Tämän takia esimerkiksi kouluvalmentajille ei voida siirtää vastuuta sellaisten lasten hoidosta, joilla on arjen toimintakykyä haittaavia mielenveyden häiriöitä tai haastava neuropsykiatrisen oirekuva.

Lastenpsykiatriassa on laaja konsensus ja kliininen näyttö siitä, että ylivertaisesti vaikuttavinta hoitoa on lasten arkiympäristössä, eli käytännössä koulussa ja kotona, tapahtuva hoito. Tämän takia keskitetyt moniammatilliset yksiköt eivät tue lastenpsykiatriassa toimivaksi havaittuja

käytäntöjä, eikä sieltä käsin pystytä myöskään kehittämään opettajien ja muun henkilöstön osaamista niin konkreettisesti tai tekemään yhtä tiivistä yhteistyötä muun oppilashuoltotyöryhmän kanssa kuin omassa koulussa. Monilla lapsilla kynnys lähteä tällaisiin kaukana kotoa oleviin keskitettyihin yksiköihin on huomattavasti korkeampi kuin oman koulun tiloissa tapahtuvat käynnit, minkä takia iso osa lapsista tippuisi avun piiristä. Myös psykiatristen sairaanhoitajien tekemä psykiatristen- sekä adhd -lääkkeiden seuranta, joihin heillä on erityisosaamista, onnistuu parhaiten lapsen arkiympäristössä, jossa häntä voidaan tarvittaessa myös havainnoida ja tehdä tiiviimpää yhteistyötä koulun muun henkilökunnan kanssa.

Helsingissä 17 vuotta sitten alkanutta hyvin pienimuotoista kokeilua muutamasta psykiatrisesta sairaanhoitajasta kouluissa ei voida pitää riittävänä ja ajankohtaisena näyttönä vaikuttavuutta arvioitaessa. Ei ole realistista olettaa, että vain muutaman henkilön määräaikaisella työpanoksella olisi pystytty tekemään kaikkiiin Helsingin peruskouluihin ja toisen asteen oppilaitoksiin sopivat yhtenäiset käytännöt. Päätösesityksessä mainitut Miepit, nuorisoasemat ja lyhytterapiayksikkö taas tarjoavat hoitoa vain yli 13-vuotiaille helsinkiläisille, minkä takia alakouluikäiset eivät edes pääse näiden palvelujen piiriin, joita päätösehdotuksessa esitettiin korvaamaan tarvetta psykiatrisille sairaanhoitajille kouluissa. Tämän takia on tärkeää, että kouluissa työskentelevien sairaanhoitajien pilottihanke toteutettaisiin nimenomaan peruskouluikäisille.

Psyykkisesti vaikeaoireisten lasten määrän kasvua selittää matalan kynnyksen oikea-aikaisen tuen riittämättömyys yhdessä yhteiskunnallisten muutosten kanssa. Jos alkaviin mielenterveyden ongelmiin päästään puuttumaan heti, ne eivät usein muutu vaikeiksi ja tai monimutkaisiksi, erikoissairaanhoidon vaativiksi tiloiksi, joiden hoito aiheuttaa niin inhimillistä kärsimystä kuin huomattavia kustannuksia. Kouluissa työskentelevien psykiatristen sairaanhoitajien työ olisi juuri tällainen helpos- ti saavutettavissa oleva, matalan kynnyksen tehokkaaksi jo havaittu palvelu lapsen omassa arkiympäristössä, mikä mahdollistaa tiiviin yhteistyön opettajien ja oppilashuoltotyöryhmän kanssa. Jos esim. vuoden kestävästä pilottihankkeesta saataisiin Helsingin peruskouluissakin hyviä kokemuksia ja palvelu todetaan tarpeelliseksi sekä vaikuttavaksi, voitaisiin sen jälkeen selvittää edellytykset toiminnan jatkamiselle.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan puheenjohtaja Daniel Sazonov teki seuraavan äänestyselähdotuksen:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: jäsen Laura Korpisen palautusehdotuksen mukaan (Palautusehdotus 1)

Jaa-äännet: 6

Maaret Castrén, Kati Juva, Björn Månsson, Matti Niiranen, Nea Nätti-
nen, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 4

Samuel Adouchief, Laura Korpinen, Mikko Paunio, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 1

Johanna Nuorteva

Poissa: 2

Pentti Arajärvi, Oula Silvennoinen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen
äänin 6-4.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen
mukaisen lausunnon.

10.09.2024 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jyrki Wehkalampi, ylihoitaja, puhelin: 09 310 51940

[jyrki.wehkalampi\(a\)hel.fi](mailto:jyrki.wehkalampi(a)hel.fi)

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 09 310 46700

[sari.tuominen\(a\)hel.fi](mailto:sari.tuominen(a)hel.fi)